JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA

MUHTASARI WA SOMO LA KISWAHILI ELIMU YA MSINGI
DARASA LA III-VII
2019

© Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia, 2015

Toleo la Kwanza, 2015
Toleo la Pili, 2016
Toleo la Tatu, 2019

ISBN 978-9987-09-056-3

Taasisi ya Elimu Tanzania
S.L.P 35094
Dar es Salaam

Simu: +255 22 2773005/+255 22 277 1358
Nukushi: +255 22 2774420
Tovuti: www.tie.go.tz
Baruapepe: director.general@tie.go.tz

Muhtasari huu urejelewe kama: Taasisi ya Elimu Tanzania. (2015). Muhtasari wa Somo la Kiswahili Elimu ya Msingi Darasa la III-VII. Dar es Salaam: Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia.

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kunakili, kurudufu, kuchapisha wala kufasiri andiko hili kwa namna yoyote ile bila idhini ya maandishi ya Kamishna wa Elimu, Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia.

Yaliyomo

Dibaji		iv
Orodha ya Majedwali		v
1.	Utangulizi	1
2.	Uhusiano kati ya muhtasari huu na Mtaala wa Elimu ya Msingi	1
2.1	Malengo ya Elimu ya Msingi Darasa la III-VII	1
2.2	Umahiri wa Elimu ya Msingi Darasa la III-VII	2
2.3	Malengo ya Somo la Kiswahili	2
2.4	Umahiri mkuu na umahiri mahususi katika Somo la Kiswahili	3
2.5	Ufundishaji na ujifunzaji wa Somo la Kiswahili	4
2.6	Upimaji wa ujifunzaji	4
3.	Maudhui ya muhtasari	4
3.1	Umahiri mkuu	4
3.2	Umahiri mahususi	4
3.3	Shughuli za mwanafunzi	5
3.4	Vigezo vya upimaji	5
3.5	Viwango vya utendaji	5
3.6	Idadi ya vipindi	5
3.7	Maudhui ya Darasa la III	6
3.8	Maudhui ya Darasa la IV	21
3.9	Maudhui ya Darasa la V	38
3.10	Maudhui ya Darasa la VI	56
3.11	Maudhui ya Darasa la VII	69

Dibaji

Elimu bora ni haki ya kila Mtanzania. Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia imekuwa ikiboresha Mtaala wa Elimu ya Msingi kuhakikisha kwamba elimu inayotolewa ni bora na inayomwandaa mwanafunzi kumudu maisha katika mazingira yake. Muktadha huu umeifanya Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia iboreshe mchakato wa kufundisha na kujifunza Somo la Kiswahili kwa kuandaa muhtasari huu. Muhtasari wa Somo la Kiswahili umeandaliwa kwa kuzingatia Mtaala wa Elimu ya Msingi Darasa la I -VII wa mwaka 2015, toleo la tatu la mwaka 2019. Muhtasari huu unasisitiza kufundisha na kujifunza kunakozingatia ujenzi wa umahiri kwa mwanafunzi. Kwa kutumia muhtasari huu, mwanafunzi atajenga stadi za uchunguzi, udadisi, utumiaji wa taarifa za uchunguzi na atakuza stadi za ubunifu na ugunduzi wa kisayansi na kiteknolojia.

Muhtasari wa Somo la Kiswahili una vipengele mbalimbali vinavyojumuisha umahiri mkuu, umahiri mahususi, shughuli za mwanafunzi, vigezo na viwango vya upimaji pamoja na idadi ya vipindi kwa kila umahiri mahususi. Vipengele hivi vitamsaidia mwalimu kutambua namna ya kufundisha na kupima utendaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri. Hata hivyo, umahiri wa Kusoma, Kuandika na Kuhesabu (KKK) unaendelea kupewa msisitizo katika Somo la Kiswahili.

Mwalimu anatarajiwa kutumia muhtasari huu kwa kuzingatia maelekezo yaliyotolewa. Hata hivyo, anaweza kupanga utekelezaji wa muhtasari kwa kuzingatia mazingira yanayomzunguka.

Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia inaendelea kupokea maoni ya kuboresha muhtasari huu kutoka kwa walimu na wadau wengine wa elimu. Maoni yote yapelekwe kwa Mkurugenzi Mkuu Taasisi ya Elimu Tanzania.

……...…

Dkt. Lyabwene M. Mtahabwa
Kaimu Kamishna wa Elimu
Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia

Orodha ya majedwali

Jedwali Na. 1 Umahiri utakaojengwa kwa mwanafunzi katika Somo la Kiswahili 3

Jedwali Na. 2 Umahiri utakaojengwa na mwanafunzi Darasa la III 6

Jedwali Na. 3 Maudhui ya muhtasari Darasa la III 7

Jedwali Na. 4 Umahiri utakaojengwa na mwanafunzi Darasa la IV 21

Jedwali Na. 5 Maudhui ya muhtasari Darasa la IV 22

Jedwali Na. 6 Umahiri utakaojengwa na mwanafunzi Darasa la V 38

Jedwali Na. 7 Maudhui ya muhtasari Darasa la V 39

Jedwali Na. 8 Umahiri utakaojengwa na mwanafunzi Darasa la VI 56

Jedwali Na. 9 Maudhui ya muhtasari Darasa la VI 57

Jedwali Na. 10 Umahiri utakaojengwa na mwanafunzi Darasa la VII 69

Jedwali Na. 11 Maudhui ya muhtasari Darasa la VII 70

1. Utangulizi

Muhtasari wa Somo la Kiswahili umeandaliwa kwa kuzingatia Mtaala wa Elimu ya Msingi wa mwaka 2015 toleo la tatu la mwaka 2019. Muundo wa sasa wa Somo la Kiswahili ulianza kutumika mwaka 2016. Muhtasari huu umegawanyika katika sehemu kuu tatu. Sehemu ya kwanza ni utangulizi, sehemu ya pili inahusu uhusiano kati ya muhtasari huu na mtaala wa Elimu ya msingi na sehemu ya tatu ni maudhui ya muhtasari.

Somo la Kiswahili litafundishwa katika ngazi ya Elimu ya Msingi kuanzia Darasa la III hadi la VII. Somo hili linalenga kumjengea mwanafunzi maarifa, stadi na mwelekeo utakaomwezesha kukabiliana na mazingira yanayomzunguka katika maisha ya kila siku.

Ufundishaji wa Somo la Kiswahili unalenga kumwezesha mwanafunzi kujenga umahiri wa kuwasiliana katika shughuli za kila siku katika miktadha mbalimbali. Umahiri wa lugha utamwezesha mwanafunzi kujifunza kwa ufanisi. Msisitizo katika somo hili ni kumwandaa mwanafunzi awe mahiri wa kusikiliza, kuzungumza, kusoma na kuandika kwa ufasaha lugha ya Kiswahili.

2. Uhusiano kati ya Muhtasari huu na Mtaala wa Elimu ya Msingi

Mtaala wa Elimu ya Msingi umebainisha mambo mbalimbali ikiwemo umahiri mkuu na umahiri mahususi katika kila somo kwa Darasa la III-VII. Muhtasari wa Kiswahili umewasilisha baadhi ya vipengele vya mtaala ambavyo ni malengo ya Elimu ya Msingi, umahiri wa Elimu ya Msingi, malengo ya Somo la Kiswahili, umahiri mkuu na mahususi, ufundishaji na ujifunzaji wa Somo la Kiswahili na upimaji wa ujifunzaji. Pamoja na vipengele hivi, muhtasari huu umechakata na kubainisha kwa kina maudhui, shughuli za mwanafunzi, vigezo vya upimaji, viwango vya utendaji, na idadi ya vipindi. Ufafanuzi huu utamwezesha mwalimu kuelewa na kutumia muhtasari huu kufundisha kwa ufasaha somo la Kiswahili.

2.1 Malengo ya Elimu ya Msingi Darasa la III-VII

Elimu ya Msingi ina madhumuni ya kuwapatia walengwa maarifa, stadi na mielekeo inayohitajika kwa maendeleo ya Watanzania. Malengo makuu ya Elimu ya Msingi ni kumwezesha mwanafunzi:

a) kukuza stadi za kusoma, kuandika, kuhesabu na kuwasiliana;
b) kuifahamu, kuitumia na kuithamini lugha ya Kiswahili;

c) kufahamu misingi ya utawala wa sheria;
d) kuthamini utamaduni wa Kitanzania na wa jamii nyingine;
e) kukuza uwezo wa mwanafunzi kufikiri, kubuni na kutatua matatizo;
f) kutambua umuhimu wa maadili, uadilifu na uwajibikaji kama misingi ya raia mwema;
g) kushiriki katika shughuli za michezo na sanaa pamoja na kuthamini kazi za kisanii;
h) kubaini na kukuza vipaji na vipawa vyake;
i) kuthamini na kupenda kufanya kazi;
j) kutambua, kuthamini na kutumia sayansi na teknolojia; na
k) kujiandaa kwa ngazi nyingine ya elimu pamoja na kujifunza kusiko na kikomo.

2.2 Umahiri wa Elimu ya Msingi Darasa la III-VII

Umahiri wa Elimu ya Msingi umejikita katika kumwandaa mwanafunzi kuwa na uwezo wa:
a) kuwasiliana kwa ufasaha kwa lugha ya Kiswahili na Kiingereza kwa kuzungumza na kuandika;
b) kusoma kwa kujiamini na kufahamu maandishi sahili;
c) kutumia dhana na kanuni za kihisabati katika maisha ya kila siku;
d) kutumia stadi za kisayansi, kiteknolojia na kiufundi katika maisha ya kila siku;
e) kutumia vyema utamaduni wake na wa jamii nyingine katika maisha ya kila siku;
f) kuheshimu tofauti za kiimani na kiitikadi katika jamii;
g) kushiriki katika michezo na shughuli za kisanii;
h) kujiheshimu na kuheshimu wengine;
i) kutumia misingi ya kizalendo katika maisha ya kila siku;
j) kushiriki katika kazi mbalimbali zinazoendana na umri wake;
k) kushiriki katika shughuli zinazokuza uwezo wake wa kufikiri kimantiki na kiyakinifu; na
l) kushirikiana na wengine kwa kufanya matendo yanayokubalika katika jamii.

2.3 Malengo ya Somo la Kiswahili

Malengo makuu ya ufundishaji wa Somo la Kiswahili kwa mwanafunzi wa Darasa la III-VII ni kumwezesha:
a) kusikiliza, kuzungumza, kusoma na kuandika kwa kutumia lugha ya Kiswahili;
b) kutumia Kiswahili fasaha katika miktadha mbalimbali;

c) kutumia Kiswahili kupata maarifa, stadi na mwelekeo wa kijamii, kiutamaduni, kiteknolojia na kitaaluma kutoka ndani na nje ya nchi;
d) kukuza stadi za mawasiliano ili kumwezesha mwanafunzi kumudu maisha yake;
e) kujenga msingi bora na imara wa kujifunza kwa ajili ya elimu ya juu na kujiendeleza binafsi kwa kutumia lugha ya Kiswahili; na
f) kuifahamu, kuitumia na kuithamini lugha ya Taifa.

2.4 Umahiri mkuu na umahiri mahususi katika Somo la Kiswahili

Jedwali Na. 1: Umahiri utakaojengwa kwa mwanafunzi katika Somo la Kiswahili

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi
1.0 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kutambua sauti mbalimbali katika matamshi ya silabi, maneno, sentensi na habari 1.2 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali 1.3 Kutumia maandishi katika mawasiliano kulingana na miktadha mbalimbali
2.0 Kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza au kulisoma.	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza 2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma
3.0 Kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali	3.1 Kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali 3.2 Kutumia maandishi katika kuandaa matini mbalimbali 3.3 Kusoma na kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali

2.5 Ufundishaji na ujifunzaji wa Somo la Kiswahili

Ufundishaji na ujifunzaji wa Somo la Kiswahili utaongozwa na ujenzi wa umahiri kwa kutumia mbinu shirikishi. Mbinu hizi zitamfanya mwanafunzi kuwa kitovu cha ujifunzaji na mwalimu kuwa mwezeshaji. Aidha, mwanafunzi atajifunza maudhui yanayolenga kumjengea umahiri unaokusudiwa. Vilevile, mwanafunzi ataweza kutumia lugha ya Kiswahili kwa ufasaha katika kusikiliza, kuzungumza, kusoma na kuandika anapomaliza Elimu ya Msingi.

2.6 Upimaji wa ujifunzaji

Upimaji ni kipengele muhimu katika mchakato mzima wa ufundishaji na ujifunzaji. Upimaji wa Somo la Kiswahili utafanyika sambamba na masomo mengine yanayofundishwa katika Elimu ya Msingi. Upimaji huu utamwezesha mwalimu kupima umahiri wa mwanafunzi wa kujieleza kwa ufasaha katika miktadha mbalimbali kwa kusikiliza, kusoma kwa ufasaha, kutafsiri, kujibu maswali ya habari aliyoisoma na kuandika sentensi, habari fupi na hadithi kwa kuzingatia kanuni za uandishi. Aidha, utamwezesha mwalimu kubaini uwezo wa wanafunzi wa kutumia msamiati sahihi katika miktadha mbalimbali. Zana zifuatazo zitatumika katika upimaji wa Somo la Kiswahili: mkoba wa kazi, mazoezi, maswali ya ana kwa ana, uchunguzi makini, majaribio, hojaji, orodha hakiki, kazi mradi, mitihani ya muhula pamoja na fomu ya ufuatiliaji.

3. Maudhui ya muhtasari

Maudhui ya muhtasari yamepangwa kwa kila darasa yakihusisha umahiri mkuu, umahiri mahususi, shughuli za mwanafunzi, vigezo vya upimaji, upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi na idadi ya vipindi kwa kila umahiri mahususi.

3.1 Umahiri mkuu

Huu ni uwezo wa kutenda jambo kwa usahihi na kwa ufanisi unaokusudiwa. Umahiri mkuu hujengwa na umahiri mahususi ambao nao hujengwa na mwanafunzi kwa kutenda shughuli mbalimbali.

3.2 Umahiri mahususi

Huu ni uwezo unaojengwa na mwanafunzi kwa kutenda kwa ufanisi shughuli mbalimbali zilizolengwa ndani ya muktadha wa umahiri mkuu.

3.3 Shughuli za mwanafunzi

Hivi ni vitendo ambavyo mwanafunzi anapaswa kuvitenda ili kufikia umahiri mahususi uliokusudiwa kwa kuzingatia uwezo na darasa husika.

3.4 Vigezo vya upimaji

Hivi ni viwango vya ufanisi wa utendaji wa mwanafunzi ili kufikia umahiri mahususi.

3.5 Viwango vya utendaji

Huu ni upimaji wa kiwango cha ufikiwaji wa vigezo vya upimaji kwa kila shughuli iliyokusudiwa.

3.6 Idadi ya vipindi

Haya ni makadirio ya muda utakaotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia uzito wa umahiri mahususi na shughuli za kutenda mwanafunzi. Makadirio haya ya muda yamewekwa kwa mfumo wa vipindi ambapo kila kipindi ni dakika 40. Idadi ya vipindi kwa somo hili ni vipindi 5 kwa wiki kwa darasa la III-VII. Hata hivyo, mapendekezo haya ya idadi ya vipindi yanaweza kubadilika kulingana na mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji.

3.7 Maudhui ya Darasa la III

Jedwali Na. 2: Umahiri utakaojengwa na mwanafunzi Darasa la III

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi
1.0 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kutambua sauti mbalimbali katika matamshi ya silabi, maneno, sentensi na habari 1.2 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali 1.3 Kutumia maandishi katika mawasiliano kulingana na miktadha mbalimbali
2.0 Kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza 2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma
3.0 Kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali	3.1 Kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali 3.2 Kutumia maandishi katika kuandaa matini mbalimbali 3.3 Kusoma na kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali

Angalizo: Katika jedwali la maudhui ya muhtasari kwenye kurasa zinazofuata, umahiri mkuu wa kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali hautasimama peke yake kama umahiri mkuu. Hivyo umahiri huo utajitokeza kama umahiri mahususi unaoingiliana na kila umahiri mahususi ndani ya umahiri mkuu wa kuwasiliana katika miktadha mbalimbali na umahiri mkuu wa kusoma kwa ufahamu katika kujenga uwezo wa kujieleza kwa namna mbalimbali.

Jedwali Na. 3: Maudhui ya muhtasari Darasa la III

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
1.0 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kutambua sauti mbalimbali katika matamshi ya silabi, maneno sentensi na habari fupi	a) Kutamka sauti za herufi mwambatano gh, py, nz, ky na herufi nyingine zenye muundo huo katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Sauti za herufi mwambatano gh, py, nz, ky na herufi nyingine zinatamkwa katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi kwa ufasaha	Anatamka sauti za herufi mwambatano chache sana katika silabi	Anatamka sauti za herufi mwambatano chache katika silabi na maneno	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi sana katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi na kuunda maneno mapya	23
		b) Kutamka sauti za herufi mwambatano lw, pw, sw, tw na nyingine zenye muundo huo katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Sauti za herufi mwambatano lw, pw, sw, tw zinatamkwa katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi kwa kuzingatia lafudhi na matamshi sahihi	Anatamka sauti za herufi mwambatano chache sana katika silabi	Anatamka sauti za herufi mwambatano chache katika silabi na maneno	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Anatamka na kuunganisha sauti za herufi mwambatano nyingi sana katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi na kuunda maneno mapya	

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kutamka sauti za herufi mwambatano ng'w, nyw, shw na nyingine zenye muundo huo katika silabi, sentensi, maneno na habari fupi	Sauti za herufi mwambatano ng'w, nyw, shw na nyingine zenye muundo huo zinatamkwa katika silabi, sentensi maneno na habari fupi kwa kuzingatia lafudhi na matamshi sahihi	Anatamka sauti chache sana za herufi mwambatano katika silabi	Anatamka sauti chache za herufi mwambatano katika silabi na maneno	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi	Anatamka sauti za herufi mwambatano nyingi sana katika silabi, maneno, sentensi na habari fupi na kuunda maneno mapya	
	1.2 Kutumia matamshi sahihi katika kutamka maneno mbalimbali	a) Kutamka maneno yenye herufi 's' na 'th' kwa usahihi	Maneno yenye herufi 's' na 'th' yametamkwa kwa usahihi	Anatamka maneno machache sana yenye herufi 's' na 'th'	Anatamka maneno machache yenye herufi 's' na 'th'	Anatamka maneno mengi yenye herufi 's' na 'th'	Anatamka maneno mengi sana yenye herufi 's' na 'th' na kuyatungia sentensi	18

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	**Utendaji wa wastani**	**Utendaji mzuri**	**Utendaji mzuri sana**	
		b) Kutamka maneno yenye herufi ‘z’ na ‘dh’	Maneno yenye herufi ‘z’ na dh’ yanatamkwa kwa usahihi	Anatamka maneno machache sana yenye herufi ‘z’	Anatamka maneno machache yenye herufi ‘z’ na ‘dh’	Anatamka maneno mengi yenye herufi ‘z’ na ‘dh’	Anatamka maneno mengi sana yenye herufi ‘z’ na ‘dh’ kwa usahihi na kuyatungia sentensi	
		c) Kutamka matamshi sahihi ya maneno yenye herufi ‘l’ na ‘r’	Maneno yenye herufi ‘l’ na ‘r’ yanatamkwa kwa usahihi	Anatamka maneno machache sana yenye herufi ‘l’	Anatamka maneno machache yenye herufi ‘l’ na ‘r’	Anatamka maneno mengi yenye herufi ‘l’ na ‘r’	Anatamka maneno mengi yenye herufi ‘l’ na ‘r’ kwa usahihi na kutunga sentensi	

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	1.3 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali	a) Kuelezea vitu vilivyopo katika mazingira yao katika hali ya umoja na wingi kwa vitu vyenye uhai na visivyo na uhai	Vitu vyenye uhai na visivyo na uhai vilivyopo katika mazingira yao katika hali ya umoja na wingi vimeelezewa kwa usahihi	Anaelezea vitu katika hali ya umoja na wingi kwa uchache sana	Anaelezea vitu katika hali ya umoja na wingi kwa uchache	Anaelezea vitu vingi katika hali umoja na wingi	Anaelezea vitu vingi sana katika hali ya umoja na wingi kwa usahihi na kutoa mifano	29
		b) Kutambua methali zinavyotumika katika mazungumzo na kuelezea maana zake	Methali zinatambuliwa katika mazungumzo na kueleza maana zake kwa usahihi	Anatambua methali chache sana katika mazungumzo na kueleza maana zake kwa kubahatisha	Anatambua methali chache katika mazungumzo na kueleza maana zake	Anatambua methali nyingi katika mazungumzo na kueleza maana zake	Anatambua methali nyingi sana katika mazungumzo na kueleza maana zake kwa kutoa mifano	

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kutumia nahau katika sentensi mbalimbali	Nahau zinatumika katika sentensi kwa usahihi	Anatumia nahau chache sana katika sentensi	Anatumia nahau chache katika sentensi	Anatumia nahau nyingi katika sentensi	Anatumia nahau nyingi sana katika sentensi na kufafanua maana zake	
		d) Kusimulia hadithi kwa kuzingatia mtiririko wa mawazo	Hadithi inasimuliwa kwa kuzingatia mtiririko wa mawazo kwa ufasaha	Anasimulia hadithi bila mtiririko wa mawazo	Anasimulia hadithi kwa mtiririko usio sahihi	Anasimulia hadithi kwa mtiririko sahihi wa mawazo	Anasimulia hadithi vizuri sana na kuelezea mafunzo yaliyomo.	
		e) Kutoa taarifa kwa ukamilifu kuhusu tukio lililotokea	Taarifa juu ya tukio lililotokea inatolewa kwa mpangilio na kwa ukamilifu	Anatoa taarifa juu ya tukio lililotokea bila mpangilio	Anatoa taarifa juu ya tukio lilillotokea kwa mpangilio	Anatoa taarifa juu ya tukio lililotokea kwa mpangilio unaoeleweka	Anatoa taarifa juu ya tukio lililotokea kwa mpangilio na kwa kufafanua vizuri	

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	1.4 Kutumia msamiati katika kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali	a) Kutaja majina ya wanafamilia nyumbani katika kusimulia hadithi fupi na kubainisha uhusiano wao	Majina ya wanafamilia nyumbani yanaorodheshwa katika usimuliaji wa hadithi na uhusiano wao unabainishwa kwa usahihi	Anataja majina machache sana ya wanafamilia katika kusimulia hadithi bila kubainisha uhusiano	Anataja majina machache ya wanafamilia katika kusimulia hadithi na kubainisha uhusiano wao kwa kubahatisha	Anataja majina mengi ya wanafamilia katika kusimulia hadithi na kubainisha uhusiano uliopo	Anataja majina mengi sana ya wanafamilia katika kusimulia hadithi na kubainisha uhusiano wao kwa kufafanua na kutoa mifano	18
		b) Kubainisha majina ya wanyama, muonekano, sauti zao na kueleza wanakoishi	Majina ya wanyama yanabainishwa kwa kuiga sauti zao, na kuelezea mwonekano wao na wanakoishi kwa usahihi	Anabainisha majina machache sana ya wanyama kwa kuiga sauti zao na kushindwa kuelezea muonekano wao na wanakoishi	Anabainisha majina machache ya wanyama, kwa kuiga sauti zao na kuelezea muonekano wao na wanakoishi kwa kubahatisha	Anabainisha majina mengi ya wanyama, kwa kuiga sauti zao na kuelezea mwonekano wao	Anabainisha majina mengi sana ya wanyama kwa kuiga sauti zao na kuelezea mwonekano wao na wanakoishi kwa kutoa mifano	

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	1.5 Kutumia maandishi katika kuwasiliana kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kuandika habari kwa kuzingatia taratibu na alama za uandishi	Habari inaandikwa kwa kuzingatia taratibu na alama za uandishi	Anaandika habari kwa kuzingatia taratibu na alama chache sana za uandishi	Anaandika habari kwa kuzingatia taratibu na alama chache za uandishi	Anaandika habari kwa kuzingatia taratibu na alama nyingi za uandishi	Anaandika habari kwa mpangilio na kwa kuzingatia taratibu na alama zote za uandishi	18
		b) Kuandika majina ya ndege waliopo katika mazingira yao na kuelezea sifa na tabia zao	Majina ya ndege waliopo katika mazingira yao yanaandikwa na kuelezea sifa na tabia zao kwa usahihi	Anaandika majina machache sana ya ndege na kuelezea sifa zao kwa kubahatisha	Anaandika majina machache ya ndege na kuelezea sifa na tabia zao	Anaandika majina mengi ya ndege na kuelezea sifa na tabia zao	Anaandika majina mengi sana ya ndege na kuelezea sifa na tabia zao kwa kutoa mifano	

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kuandika sentensi kwa kutumia nyakati mbalimbali (uliopo, ujao uliopita na timilifu)	Sentensi zinaandikwa kwa kutumia nyakati mbalimbali kwa usahihi	Anaandika sentensi chache sana katika nyakati mbalimbali kwa kubahatisha	Anaandika sentensi chache katika nyakati mbalimbali	Anaandika sentensi nyingi katika nyakati mbalimbali	Anaandika sentensi nyingi katika nyakati mbalimbali na kuunda aya	
	1.6 Kutumia msamiati katika uandishi wa matini mbalimbali	a) Kuandika habari fupi kwa mpangilio unaoeleweka kuhusu shughuli za kila siku	Habari fupi inaandikwa kwa mpangilio unaoeleweka kuhusu shughuli za kila siku	Anaandika habari fupi kuhusu shughuli za kila siku bila mpangilio	Anaandika habari fupi kuhusu shughuli za kila siku kwa mpangilio unaoeleweka kwa baadhi ya aya	Anaandika habari fupi kuhusu shughuli za kila siku za mwanafunzi kwa mpangilio	Anaandika habari fupi kuhusu shughuli za kila siku kwa mpangilio unaoeleweka na kwa kuzingatia alama za uandishi	14

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		b) Kuandika hadithi fupi kwa kuzingatia kanuni na alama za uandishi	Hadithi fupi inandikwa kwa kuzingatia kanuni na alama za uandishi	Anaandika hadithi fupi kwa kuzingatia kanuni na alama chache sana za uandishi	Anaandika hadithi fupi kwa kuzingatia kanuni na alama chache za uandishi	Anaandika hadithi fupi kwa kuzingatia kanuni na alama nyingi za uandishi	Anaandika hadithi fupi kwa kuzingatia kanuni na alama zote za uandishi	
2.0 Kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa juu ya jambo alilolisikiliza	a) Kutegua na kutega vitendawili	Vitendawili vinategwa na kuteguliwa kwa usahihi	Anatega na kutegua vitendawili vichache sana	Anatega na kutegua vitendawili vichache	Anatega na kutegua vitendawili vingi	Anatega na kutegua vitendawili vingi na kuvifafanua kwa kutoa mifano	22
		b) Kutafsiri ujumbe ulio katika methali kwa usahihi	Ujumbe ulio katika methali unatafsiriwa kwa usahihi	Anatafsiri ujumbe ulio katika methali chache sana kwa kubahatisha	Anatafsiri ujumbe ulio katika methali chache	Anatafsiri ujumbe ulio katika methali nyingi	Anatafsiri na kufafanua ujumbe ulio katika methali nyingi sana	

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kutafsiri maana ya nahau iliyotumika katika habari	Maana ya nahau inatafsiriwa kama ilivyotumika katika habari kwa usahihi	Anatafsiri kwa kubahatisha maana ya nahau katika habari	Anatafsiri maana ya nahau chache katika habari	Anatafsiri maana za nahau nyingi katika habari	Anatafsiri na kufafanua kwa kutoa mifano maana za nahau nyingi katika habari	
		d) Kuonesha hisia za mwili kutokana na kinachozungumzwa (huzuni, furaha, mshtuko na mshangao)	Hisia za mwili zinaoneshwa wazi katika mazungumzo	Anaonesha hisia chache sana za mwili katika mazungumzo	Anaonesha hisia chache za mwili katika mazungumzo	Anaonesha hisia nyingi za mwili katika mazungumzo	Anaonesha kwa vitendo hisia nyingi za mwili katika mazungumzo	

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma	a) Kubaini maneno mapya yaliyotumika katika hadithi iliyosomwa na kuyatolea maana	Maneno mapya yaliyotumika katika hadithi iliyosomwa yanabainishwa na kutolewa maana kwa usahihi	Anabainisha maneno mapya machache sana yaliyotumika katika hadithi iliyosomwa na kuyatolea maana	Anabainisha maneno mapya machache yaliyotumika katika hadithi iliyosomwa na kuyatolea maana	Anabainisha maneno mapya mengi yaliyotumika katika hadithi iliyosomwa na kuyatolea maana	Anabainisha maneno mapya mengi sana yaliyotumika katika hadithi iliyosomwa na kuyatolea maana kwa kutoa mifano	40
		b) Kueleza sifa na tabia mbalimbali za wadudu	Sifa na tabia mbalimbali za wadudu zimeelezwa kwa usahihi	Anaeleza sifa na tabia chache sana za wadudu	Anaeleza sifa na tabia chache za wadudu	Anaeleza sifa na tabia nyingi za wadudu	Anaeleza sifa na tabia nyingi za wadudu kwa kutoa mifano	
		c) Kusoma kimya kifungu cha habari na kubaini hoja kuu	Kifungu cha habari kimesomwa kimya na kubaini hoja kuu kwa usahihi	Anasoma kimya kifungu cha habari na kubainisha hoja kuu kwa kubahatisha	Anasoma kimya kifungu cha habari na kubaini baadhi ya hoja kuu	Anasoma kimya kifungu cha habari na kubaini hoja kuu nyingi	Anasoma kimya kifungu cha habari na kubaini hoja kuu na kuzifafanua	

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		d) Kusoma kwa sauti kifungu cha habari kwa kuzingatia alama za uandishi mkato (,) nukta (.) mshangao (!) kuuliza (?) fungua na funga semi(“”)	Kifungu cha habari kinasomwa kwa sauti kwa kuzingatia alama za uandishi	Anasoma kwa sauti kifungu cha habari kwa kuzingatia alama chache sana za uandishi	Anasoma kwa sauti kifungu cha habari kwa kuzingatia alama chache za uandishi	Anasoma kwa sauti kifungu cha habari kwa kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anasoma kwa sauti kifungu cha habari kwa hisia na kwa kuzingatia alama zote za uandishi	
		e) Kubaini nahau na kuelezea maana zake katika matini	Nahau zilizojitokeza katika matini zinabainishwa na kuelezewa maana zake kwa usahihi	Anasoma matini na kubainisha nahau chache sana na kuelezea maana zake	Anasoma matini na kubainisha nahau chache na kuelezea maana zake	Anasoma matini na kubainisha nahau nyingi na kuelezea maana zake	Anasoma matini na kubainisha nahau, kuelezea na kufafanua maana zake	

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		f) Kusoma shairi kishairi	Shairi linasomwa kwa sauti ya kishairi kwa ufasaha	Anasoma shairi na kuzingatia sauti ya kishairi katika beti chache sana	Anasoma shairi kwa kuzingatia sauti ya shairi katika beti chache	Anasoma shairi kwa kuzingatia sauti ya kishairi katika beti nyingi	Anasoma shairi kwa sauti ya kishairi katika beti zote za shairi	
	2.3 Kutumia msamiati katika kusoma ili kuchanganua mawazo yaliyo wasilishwa katika matini mbalimbali	a) Kubaini maneno mapya kutoka kwenye kifungu cha habari na kuelezea maana zake	Maneno mapya yanabainishwa kutoka kwenye kifungu cha habari na maana zake zinaelezewa kwa usahihi	Anabainisha maneno mapya machache sana kutoka kwenye kifungu cha habari na kuelezea maana zake	Anabainisha maneno mapya machache kutoka kwenye kifungu cha habari na kuelezea maana zake	Anabainisha maneno mapya mengi kutoka kwenye kifungu cha habari na kuelezea maana zake	Anabainisha maneno mapya mengi kutoka kwenye kifungu cha habari na kuelezea maana zake kwa kutoa mifano	13
		b) Kutambua maneno yenye maana sawa (visawe) kwa kutumia kamusi	Maneno yenye maana sawa yanatambuliwa kwa kutumia kamusi	Anatambua maneno machache sana yenye maana sawa	Anatambua maneno machache yenye maana sawa	Anatambua maneno mengi yenye maana sawa kwa kutumia kamusi	Anatambua maneno yenye maana sawa kwa kutumia kamusi na kuyatungia sentensi	

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kutumia kamusi ili kueleza maana za maneno yaliyotumika katika habari	Maana za maneno yaliyotumika katika habari zinaelezewa kwa usahihi	Anaeleza maana za maneno machache sana yaliyotumika katika habari	Anaeleza maana za maneno machache yaliyotumika katika habari	Anaeleza maana ya maneno mengi yaliyotumika katika habari	Anaeleza na kufafanua maana za maneno mengi sana yaliyotumika katika habari	

3.8 Maudhui ya Darasa la IV

Jedwali Na. 4: Umahiri utakaojengwa na mwanafunzi Darasa la IV

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi
1.0 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali 1.2 Kutumia maandishi katika mawasiliano kulingana na miktadha mbalimbali
2.0 Kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza 2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma
3.0 Kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali	3.1 Kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali 3.2 Kutumia maandishi katika kuandaa matini mbalimbali 3.3 Kusoma na kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali

Angalizo: Katika jedwali la maudhui ya muhtasari kwenye kurasa zinazofuata umahiri mkuu wa kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali hautasimama peke yake kama umahiri mkuu. Hivyo umahiri huo utajitokeza kama umahiri mahususi unaoingiliana na kila umahiri mahususi ndani ya umahiri mkuu wa kuwasiliana katika miktadha mbalimbali na umahiri mkuu wa kusoma kwa ufahamu katika kujenga uwezo wa kujieleza kwa namna mbalimbali.

Jedwali Na. 5: Maudhui ya muhtasari Darasa la IV

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
1.0 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali	a) Kutaja neno moja lililobeba maana ya jumla badala ya kifungu cha maneno (kuku, njiwa, kunguru) ni ndege	Neno moja lililobeba maana ya jumla badala ya kifungu cha maneno linatajwa kwa usahihi	Anataja kifungu cha maneno badala ya neno moja la jumla	Anataja maneno mengi badala ya kutaja neno moja la jumla	Anataja neno moja linalobeba maana ya jumla katika kifungu cha maneno	Anataja neno moja la jumla linalobeba maana badala ya kifungu cha maneno kwa kufafanua	47
		b) Kutega na kutegua vitendawili vinavyoakisiwa na picha	Vitendawili vinavyoakisiwa na picha vinategwa na kuteguliwa kwa usahihi	Anatega na kutegua vitendawili vichache sana vinavyoakisiwa na picha	Anatega na kutegua vitendawili vichache vinavyoakisiwa na picha	Anatega na kutegua vitendawili vingi vinavyo akisiwa na picha	Anatega na kutegua vitendawili vingi sana vinavyoakisiwa na picha na kuvihusianisha na vitu vilivyo katika mazingira	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kufafanua ujumbe uliomo kwenye methali zilizotolewa	Ujumbe uliomo kwenye methali zilizotolewa unafafanuliwa kwa usahihi	Anafafanua ujumbe uliomo katika methali chache sana	Anafafanua ujumbe uliomo katika methali chache	Anafafanua ujumbe uliomo katika methali nyingi	Anafafanua na kuelezea ujumbe uliomo katika methali nyingi kwa kutoa mifano	
		d) Kueleza maana zilizomo kwenye nahau zilizo orodheshwa	Maana zilizomo katika nahau zinaorodheshwa na kuelezewa kwa usahihi	Anaelezea maana zilizomo katika nahau chache sana	Anaelezea maana zilizomo katika nahau chache	Anaelezea maana zilizomo katika nahau nyingi kwa usahihi	Anaelezea na kufafanua maana zilizomo katika nahau nyingi zilizo orodheshwa	
		e) Kulinganisha vitu kwa kuzingatia ukubwa na udogo kwa kutumia muundo teule	Vitu vinalinganishwa kwa kuzingatia ukubwa na udogo kwa kutumia muundo teule kwa usahihi	Analinganisha vitu ambavyo havilingani kwa ukubwa na udogo wake kwa kutumia muundo teule	Analinganisha vitu vichache bila kutofautisha ukubwa na udogo kwa kutumia muundo teule	Analinganisha vitu vingi kwa kutofautisha ukubwa na udogo kwa kutumia muundo teule	Analinganisha, anatofautisha na kuelezea vitu vingi sana kwa ukubwa na udogo wake kwa kutumia muundo teule	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		f) Kutambua na kuelezea rangi za vitu mbalimbali	Rangi za vitu mbalimbali zinatambuliwa na kuelezewa kwa usahihi	Anatambua rangi za vitu vichache sana na kuzielezea	Anatambua rangi za vitu vichache na kuzielezea	Anatambua rangi za vitu vingi na kuzielezea kwa usahihi	Anatambua rangi za vitu vingi sana na kuzifafanua	
		g) Kuelezea watu kwa kuzingatia shughuli zao	Watu wanaelezewa kwa kuzingatia shughuli zao kwa usahihi	Anaelezea watu wachache sana kwa kuzingatia shughuli zao	Anaelezea watu wachache kwa kuzingatia shughuli	Anaelezea watu wengi kwa kuzingatia shughuli zao	Anaelezea watu wengi sana kwa kuzingatia shughuli zao kwa kutoa mifano	
		h) Kueleza matukio kwa kutumia nyakati mbalimbali katika sentensi (uliopo, uliopita, ujao timilifu)	Matukio yanaelezwa katika sentensi kwa kutumia nyakati mbalimbali kwa usahihi	Anaelezea matukio katika sentensi chache sana kwa kutumia wakati uliopo, uliopita, ujao na timilifu kwa kubahatisha	Anaelezea matukio katika sentensi chache kwa kutumia wakati uliopo, uliopita, ujao na timilifu	Anaelezea matukio katika sentensi nyingi kwa kutumia wakati uliopo, uliopita, ujao na timilifu	Anaelezea matukio katika sentensi nyingi sana kwa kutumia nyakati zote (uliopita, uliopo, timilifu, na ujao kwa hisia)	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		i) Kukanusha matukio ya nyakati mbalimbali katika sentensi	Matukio ya nyakati mbalimbali yanakanushwa katika sentensi kwa usahihi	Anakanusha matukio ya nyakati chache sana katika sentensi kwa kubahatisha	Anakanusha matukio ya nyakati chache katika sentensi	Anakanusha matukio ya nyakati nyingi katika sentensi	Anakanusha matukio ya nyakati zote katika sentensi nyingi na kutoa ufafanuzi	
		j) Kuonesha hali ya hisia katika mazungumzo (furaha, huzuni, mshangao, mshtuko)	Hali ya hisia inaoneshwa katika mazungumzo kwa usahihi	Anaonesha hali ya hisia ya mshangao katika mazungumzo	Anaonesha hali ya hisia ya mshangao na huzuni katika mazungumzo	Anaonesha hali ya hisia ya mshangao, huzuni na furaha katika mazungumzo	Anaonesha kwa vitendo hali ya hisia zote furaha, huzuni, mshangao na mshtuko katika mazungumzo	
		k) Kutoa maelekezo yanayoeleweka na kutekelezwa na wenzake	Maelekezo yanayoeleweka yanatolewa na kutekelezwa na wenzake kwa usahihi	Anatoa maelekezo yasiyoeleweka kwa wenzake	Anatoa maelekezo yasiyojitosheleza kwa wenzake	Anatoa maelekezo yanayoeleweka vizuri na kutekelezeka kwa wenzake	Anatoa maelekezo yanayoeleweka vizuri sana kwa kutoa mifano na kutekelezeka kwa wenzake	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	1.2 Kutumia msamiati katika kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kutaja majina ya mavazi ya wanaume na wanawake na kuyaelezea	Majina ya mavazi ya wanaume na wanawake yanatajwa na kuelezewa kwa ufasaha	Anataja majina machache sana ya mavazi ya wanawake na wanaume na kuyaelezea kwa kubahatisha	Anataja majina machache ya mavazi ya wanawake na wanaume na kuyaelezea kwa kuchanganya	Anataja majina mengi ya mavazi ya wanawake na wanaume na kuyaelezea	Anataja na kuelezea kwa ufasaha majina yote ya mavazi ya wanawake na wanaume kwa kutoa mifano	26
		b) Kujadili majina ya vinywaji na kuelezea faida na hasara zake kwa watumiaji	Majina ya vinywaji yanajadiliwa na kuelezewa faida na hasara zake kwa watumiaji kwa usahihi	Anashiriki katika kujadili majina ya vinywaji vichache sana bila kuelezea faida na hasara zake	Anashiriki katika kujadili majina ya vinywaji vichache na kuelezea faida bila hasara zake	Ashiriki katika kujadili majina ya vinywaji vingi na kuelezea faida na hasara zake	Anashiriki katika kujadili majina ya vinywaji vingi sana na kuelezea faida na hasara zake kwa kutoa mifano	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kubainisha majina ya mimea iliyo katika mazingira yao na kuelezea umuhimu wake kwa binadamu	Majina ya mimea iliyo katika mazingira yao yanabainishwa na kuelezewa umuhimu wake kwa binadamu kwa ufasaha	Anabainisha majina machache sana ya mimea bila kueleza umuhimu wake kwa binadamu	Anabainisha majina machache ya mimea na kueleza umuhimu wake kwa binadamu	Anabainisha majina mengi ya mimea na anaweza kuelezea umuhimu wake kwa binadamu	Anabainisha majina mengi sana ya mimea na anaweza kuelezea umuhimu wake kwa binadamu kwa kutoa mifano	
		d) Kutaja majina ya vifaa vinavyotumika katika zahanati na kuelezea kazi zake	Majina ya vifaa vinavyotumika katika zahanati yanatajwa na kuelezewa kazi zake	Anataja majina ya vifaa vichache sana vinavyo patikana katika zahanati bila kuelezea kazi zake	Anataja majina ya vifaa vichache vinavyopatikana zahanati na kuelezea kazi zake	Anataja majina ya vifaa vingi vinavyopatikana katika zahanati na kuelezea kazi zake	Anataja majina ya vifaa vingi sana vinavyopatikana katika zahanati na kuelezea kazi zake kwa kutoa mifano	
		e) Kutumia nyakati mbalimbali katika sentensi	Nyakati mbalimbali zimetumika katika sentensi kwa usahihi	Anatumia nyakati chache sana katika sentensi kwa kubahatisha	Anatumia nyakati chache katika sentensi kwa kukosea kidogo	Anatumia nyakati nyingi katika sentensi	Anatumia nyakati zote kikamilifu katika sentensi na kutoa ufafanuzi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		f) Kuelezea kazi zinazofanyika kila siku kwa kuzingatia wakati uliopo, ujao na uliopita	Kazi zinazofanyika kila siku zinaelezewa kwa kuzingatia nyakati kwa usahihi	Anaelezea kazi chache sana zinazofanyika kila siku kwa kuzingatia wakati uliopo	Anaelezea kazi chache zinazofanyika kila siku kwa kuzingatia wakati uliopo na ujao tu	Anaelezea kazi nyingi zinazofanyika kila siku kwa kuzingatia wakati uliopo, ujao na uliopita	Anaelezea kikamilifu kazi zote zinazofanyika kila siku kwa kuzingatia wakati uliopo, ujao na uliopita kwa kutoa mifano	
	1.3 Kutumia maandishi katika mawasiliano kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kuandika sentensi kwa kuzingatia alama za uandishi	Sentensi zinaandikwa kwa kuzingatia alama za uandishi kwa usahihi	Anaandika sentensi kwa kuzingatia alama chache sana za uandishi	Anaandika sentensi kwa kuzingatia alama chache za uandishi	Anaandika sentensi kwa kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anaandika sentensi nyingi sana kwa kuzingatia alama zote za uandishi	30
		b) Kuandika kifungu cha habari kwa mfuatano wa matukio kwa kuzingatia alama za uandishi	Kifungu cha habari kinaandikwa kwa mfuatano sahihi wa matukio kwa kuzingatia alama za uandishi	Anaandika kifungu cha habari kwa mfuatano sahihi wa matukio bila kuzingatia alama za uandishi	Anaandika kifungu cha habari kwa mfuatano sahihi wa matukio kwa kuzingatia alama chache za uandishi	Anaandika kifungu cha habari kwa mfuatano sahihi wa matukio kwa kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anaandika kifungu cha habari kwa mfuatano sahihi wa matukio kwa kuzingatia alama zote za uandishi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kuandika sentensi zenye kuonesha mahali watu/ vitu walipo/ vilipo (nyuma ya, ndani ya, katikati ya, nje ya, chini ya, juu ya, pembeni ya, kando ya)	Sentensi zenye kuonesha mahali watu walipo/ vitu vilipo/ zinaandikwa kwa usahihi	Anaandika sentensi chache sana zenye kuonesha mahali watu/ vitu walipo/ vilipo	Anaandika sentensi chache zenye kuonesha mahali watu walipo/ vitu vilipo	Anaandika sentensi nyingi zenye kuonesha mahali watu walipo/ vitu vilipo	Anaandika sentensi nyingi zenye kuonesha mahali watu walipo/ vitu vilipo	
		d) Kuandika kifungu cha habari chenye maneno yasiyozidi sabini kuhusu madawa ya kulevya kwa kuzingatia alama za uandishi	Kifungu cha habari chenye maneno yasiyozidi sabini kuhusu madawa ya kulevya kinaandikwa kwa kuzingatia alama za uandishi kwa usahihi	Anaandika kifungu cha habari chenye maneno yasiyozidi sabini kwa kuzingatia alama ya kituo	Anaandika kifungu cha habari chenye maneno yasiyozidi sabini kwa kuzingatia alama za vituo na mkato	Anaandika kifungu cha habari chenye maneno yasiyozidi sabini na kuzingatia alama za vituo, mkato na mshangao	Anaandika kifungu cha habari chenye maneno yasiyozidi sabini kwa mtiririko wenye mantiki na kwa kuzingatia alama zote za uandishi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		e) Kuandika hadithi fupi inayoeleweka kwa kuzingatia alama za uandishi	Hadithi fupi inayoeleweka inaandikwa kwa kuzingatia alama za uandishi kwa usahihi	Anaandika hadithi fupi kwa kuzingatia alama ya kituo	Anaandika hadithi fupi inayoeleweka kwa kuzingatia alama za vituo na mkato	Anaandika hadithi inayoeleweka kwa kuzingatia alama za vituo, mkato na mshangao	Anaandika hadithi inayoeleweka na yenye mtiririko kwa kuzingatia alama zote za uandishi	
		f) Kuandika maelekezo ya jinsi ya kupika chai kwa kuzingatia vifaa vinavyotumika na hatua zake	Maelekezo ya jinsi ya kupika chai kwa kuzingatia vifaa vinavyotumika na hatua zake yanaandikwa kwa ukamilifu	Anaandika maelekezo ya jinsi ya kupika chai kwa kuzingatia baadhi ya hatua na vifaa vinavyotumika	Anaandika maelekezo jinsi ya kupika chai kwa kuzingatia hatua na vifaa vichache vinavyotumika	Anaandika maelekezo jinsi ya kupika chai kwa kuzingatia hatua na vifaa vyake vinavyotumika	Anaandika maelekezo jinsi ya kupika chai kwa kuzingatia hatua na vifaa vyake vinavyotumika kwa mtiririko mzuri	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		g) Kuandika barua ya kirafiki kwa mpangilio na ukamilifu	Barua ya kirafiki inaandikwa kwa mpangilio na kwa kuzingatia vipengele vyote vya muundo wa barua ya kirafiki	Anaandika barua ya kirafiki bila kuwa na anuani ya mwandishi na utangulizi wa barua	Anaandika barua ya kirafiki kwa kuonesha anuani ya mwandishi na utangulizi wa barua	Anaandika barua ya kirafiki kwa kuonesha anuani ya mwandishi utangulizi wa barua, kiini na mwisho wa barua	Anaandika barua ya kirafiki kwa mpangilio na kwa kuzingatia anuani ya mwandishi, utangulizi, kiini cha barua, mwisho wa barua, saini na jina la mwandishi	
	1.4 Kutumia msamiati katika maandishi katika kuandaa matini mbalimbali	a) Kutaja majina ya mavazi mbalimbali na kuyaelezea kwa sentensi zinazoeleweka	Majina ya mavazi mbalimbali yanatajwa na kuelezewa kwa umahiri kwa sentensi zinazoeleweka	Anataja majina mbalimbali ya mavazi ya kike na kuyaelezea kwa kubahatisha	Anataja majina mbalimbali ya mavazi ya kike na kiume na kuyaelezea kwa sentensi zinazoeleweka	Anataja majina mbalimbali ya mavazi ya kike na ya kiume na kuyaelezea kwa sentensi zinazoeleweka na kutoa mifano	Anatumia majina ya mavazi yote katika sentensi, kifungu cha habari na kufafanua kazi zake ipasavyo	17

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		b) Kuandika hadithi fupi kwa kutumia majina ya ndege	Majina ya ndege yanatumiwa katika hadithi fupi kwa usahihi	Anaandika hadithi fupi kwa kutumia majina machache sana ya ndege	Anaandika hadithi fupi kwa kutumia majina machache ya ndege	Anaandika hadithi fupi kwa kutumia majina mengi ya ndege	Anaandika hadithi fupi kwa kutumia majina mengi sana ya ndege	
		c) Kuandika kifungu cha habari na kubaini maneno mapya	Kifungu cha habari kinaandikwa kwa usahihi na maneno mapya yanabainishwa	Anaandika kifungu cha habari bila kubainisha maneno mapya	Anaandika kifungu cha habari na kubainisha maneno mapya machache	Anaandika kifungu cha habari na kubainisha maneno mapya mengi	Anaandika kifungu cha habari na kubainisha maneno mapya na kuelezea maana zake	
		d) Kuandika majina ya mahali na kuelezea shughuli zinazofanyika mahali hapo	Majina ya mahali yanaandikwa na shughuli zinazofanyika zinaelezwa kwa usahihi	Anaandika majina ya mahali na kuelezea shughuli chache sana	Anaandika majina ya mahali na kuelezea shughuli chache zinazofanyika mahali hapo	Anaandika majina ya mahali na kuelezea shughuli nyingi zinazofanyika mahali hapo	Anaandika majina ya mahali na kuelezea shughuli nyingi zinazofanyika kwa kutoa mifano	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
2.0 Kuonesha uelewa wa jambo alilosikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa matini mbalimbali	a) Kusikiliza vitendawili na kuvitegua ili kupata maana	Vitendawili vinateguliwa na kutolewa maana zake kwa usahihi	Anategua vitendawili vichache sana bila kutolea maana	Anategua vitendawili vichache na kutolea maana	Anategua vitendawili vingi na kuvitolea maana	Anategua vitendawili vyote vilivyotegwa na kuvitolea maana na kuelezea umuhimu wake katika maisha	39
		b) Kusikiliza nahau na kuelezea maana zake	Maana za nahau zinaelezwa kwa usahihi	Anaelezea maana za nahau chache sana	Anaelezea maana za nahau chache	Anaelezea maana za nahau nyingi	Anaelezea maana za nahau zote na kutoa mifano	
		c) Kusikiliza hadithi na kubaini ujumbe uliopo	Ujumbe uliopo katika hadithi unabainishwa na maana yake zinaelezewa ipasavyo	Anabainisha ujumbe kidogo sana uliopo katika hadithi kwa kubahatisha	Anabainisha ujumbe kidogo uliopo katika hadithi aliyoisikiliza kwa kusita kidogo	Anabainisha ujumbe uliopo katika hadithi	Anabainisha ujumbe sahihi uliopo katika hadithi na kuelezea maana yake	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		d) Kusikiliza habari na kubaini ujumbe	Ujumbe uliopo katika habari unabainishwa	Anabainisha sehemu ya ujumbe uliopo katika hadithi	Anabainisha ujumbe kidogo kulingana na habari aliyosikiliza	Anabaini ujumbe uliopo katika habari na kutoa ufafanuzi mfupi	Anabaini ujumbe sahihi uliopo katika habari na kufafanua maana yake	
		e) Kusikiliza mashairi na kubaini ujumbe	Ujumbe unaopatikana katika mashairi unabainishwa ipasavyo	Anabainisha ujumbe kwa kukosea na kuacha mambo mengi	Anabainisha ujumbe usio sahihi kulingana na mashairi aliyo sikiliza	Anabainisha ujumbe katika mashairi na kuelezea maana	Anabainisha ujumbe sahihi ulio katika mashairi kwa kufafanua maana yake kwa ufasaha	
		f) Kusikiliza maelekezo ya uelekeo wa pande za Dunia na kuyatekeleza	Maelekezo ya uelekeo wa pande za dunia yanatekelezwa ipasavyo	Anatekeleza robo ya maelekezo ya uelekeo wa pande za dunia	Anatekeleza nusu ya maelekezo ya uelekeo wa pande za dunia	Anatekeleza robo tatu ya maelekezo ya uelekeo wa pande za dunia	Anatekeleza maelekezo yote ya uelekeo wa pande zote za dunia	
		g) Kusikiliza maelekezo ya uelekeo wa pande mbalimbali na kuyatekeleza (kulia, kushoto, mbele, nyuma, juu, chini)	Maelekezo ya pande mbalimbali za uelekeo yanatekelezwa ipasavyo	Anatekeleza robo ya maelekezo ya uelekeo wa pande anuai	Anatekeleza nusu ya maelekezo ya uelekeo wa pande anuai	Anatekeleza robo tatu ya maelekezo ya uelekeo wa pande anuai	Anatekeleza maelekezo yote ya uelekeo wa pande anuai	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		h) Kusikiliza maelekezo ya jumla na kuyatekeleza	Maelekezo ya jumla yanasikilizwa na kutekelezwa ipasavyo	Anatekeleza robo ya maelekezo ya jumla	Anatekeleza nusu ya maelekezo ya jumla	Anatekeleza robo tatu ya maelekezo ya jumla	Anatekeleza maelekezo yote ya jumla	
	2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma	a) Kusoma kimya matini mbalimbali na kubaini hoja kuu	Matini mbalimbali zinasomwa na hoja kuu zinabainishwa kwa usahihi	Anasoma kimya matini chache sana na kubainisha hoja kuu kwa kukosea	Anasoma kimya matini chache na kubainisha hoja kuu	Anasoma kimya matini nyingi na kubainisha hoja kuu	Anasoma kimya na kuelewa matini nyingi sana na kubainisha hoja kuu zote	18
		b) Kusoma hadithi kwa sauti kwa kuzingatia alama za uandishi	Hadithi inasomwa kwa sauti kwa kuzingatia alama za uandishi	Anasoma hadithi kwa sauti na kuzingatia alama chache sana za uandishi	Anasoma hadithi kwa sauti na kuzingatia alama chache za uandishi	Anasoma hadithi kwa sauti na kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anasoma hadithi kwa sauti na kuzingatia alama zote za uandishi	
		c) Kusoma shairi kwa sauti ya kishairi	Shairi linasomwa kishairi kwa ufasaha	Anasoma shairi kwa sauti ya kishairi kwa kukosea	Anasoma beti chache za shairi kwa sauti ya kishairi	Anasoma shairi kwa sauti ya kishairi	Anasoma na kuelewa beti zote za shairi kwa sauti ya kishairi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		d) Kusoma ngonjera kwa sauti ya kutamba	Ngonjera inasomwa kwa sauti ya kutamba kama ilivyokusudiwa	Anasoma ngonjera bila sauti ya kutamba	Anasoma ngonjera kwa sauti ya kutamba na kusitasita	Anasoma ngonjera kwa sauti ya kutamba	Anasoma ngonjera kwa sauti ya kutamba kama ilivyokusudiwa	
	2.3 Kutumia msamiati katika kuchanganua mawazo yaliyo wasilishwa katika miktadha mbalimbali	a) Kubainisha majina na kuyabadili kuwa matendo (somo-soma kilimo-kulima)	Majina yanabainishwa na kubadilishwa kuwa matendo kwa usahihi	Anabainisha majina machache sana na kubadilisha kuwa matendo	Anabainisha majina machache na kuyabadilisha kuwa matendo	Anabainisha majina mengi na kuyabadilisha kuwa matendo	Anabainisha majina mengi sana na kuyabadilisha kuwa matendo	18
		b) Kuunda maneno mapya kwa kudondosha herufi moja au silabi kutoka kwenye neno (ondoa-ndoa Kamata-kata)	Maneno mapya yanaundwa kwa kudondosha herufi moja au silabi kutoka kwenye neno	Anaunda maneno machache sana kwa kudondosha herufi moja au silabi kutoka kwenye neno	Anaunda maneno machache kwa kudondosha herufi moja au silabi kutoka kwenye neno	Anaunda maneno mengi kwa kudondosha herufi moja au silabi kutoka kwenye neno	Anaunda maneno mengi sana kwa kudondosha herufi moja au silabi kutoka kwenye neno na kuyatungia sentensi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kusoma maneno mbalimbali na kubainisha kinyume chake	Maneno mbalimbali yanasomwa kwa ufasaha na kubainisha kinyume chake	Anasoma maneno machache sana na kubainisha kinyume chake	Anasoma maneno machache na kubainisha kinyume chake	Anasoma maneno mengi na kubainisha kinyume chake kwa ufasaha	Anasoma maneno yote kwa ufasaha na kubainisha kinyume chake kisha kuyatungia sentensi	

3.9 Maudhui ya Darasa la V

Jedwali Na. 6: Umahiri utakaojengwa na mwanafunzi Darasa la V

Umahiri mkuu		Umahiri mahususi	
1.0	Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 1.2	Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali Kutumia maandishi katika mawasiliano kulingana na miktadha mbalimbali
2.0	Kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza au kulisoma	2.1 2.2	Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma
3.0	Kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali	3.1 3.2 3.3	Kuzungumza kwa kuwasilisha hoja katika miktadha mbalimbali Kutumia maandishi katika kuandaa matini mbalimbali Kusoma na kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali

Angalizo: Katika jedwali la maudhui ya muhtasari kwenye kurasa zinazofuata umahiri mkuu wa kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali hautasimama peke yake kama umahiri mkuu. Hivyo umahiri huo utajitokeza kama umahiri mahususi unaoingiliana na kila umahiri mahususi ndani ya umahiri mkuu wa kuwasiliana katika miktadha mbalimbali na umahiri mkuu wa kusoma kwa ufahamu katika kujenga uwezo wa kujieleza kwa namna mbalimbali.

Jedwali Na. 7: Maudhui ya muhtasari Darasa la V

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
1.0 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali	a) Kutega na kutegua vitendawili na kuvihusianisha na vitu vilivyopo katika mazingira kwa usahihi	Vitendawili vimetegwa na kuteguliwa na kuhusianishwa na vitu vilivyopo katika mazingira	Anatega na kutegua vitendawili vichache sana na kuvihusianisha na vitu vilivyopo katika mazingira	Anatega na kutegua vitendawili vichache na kuvihusianisha na vitu vilivyopo katika mazingira	Anatega na kutegua vitendawili vingi na kuvihusianisha na vitu vilivyopo katika mazingira	Anatega na kutegua vitendawili vingi sana na kuvihusianisha na vitu vilivyopo katika mazingira kwa kutoa mifano	38
		b) Kutamba ngonjera kwa kuzingatia kanuni za utambaji	Ngonjera inatambwa kwa kuzingatia kanuni za utambaji kwa usahihi	Anatamba ngonjera kwa kuzingatia kanuni chache sana za utambaji	Anatamba ngonjera kwa kuzingatia kanuni chache za utambaji	Anatamba ngonjera kwa kuzingatia kanuni nyingi za utambaji	Anatamba ngonjera kwa kuzingatia kanuni zote za utambaji na kuelezea umuhimu wake	
		c) Kutumia nahau katika habari fupi na kuelezea maana zake	Nahau zinatumika katika habari fupi na kuelezewa maana zake kwa usahihi	Anatumia nahau chache sana katika habari fupi bila kuelezea maana zake	Anatumia nahau chache katika habari fupi na kuelezea maana zake	Anatumia nahau nyingi katika habari fupi na kuelezea maana zake	Anatumia nahau nyingi sana katika habari fupi na kufafanua maana zake kwa kutoa mifano	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		d) Kutafsiri taswira inayoakisiwa na nahau	Taswira inayoakisiwa katika nahau inatafsiriwa kwa usahihi	Anatafsiri taswira inayoakisiwa katika nahau chache sana kwa kubahatisha	Anatafsiri taswira inayoakisiwa katika nahau chache	Anatafsiri taswira inayoakisiwa katika nahau nyingi	Anatafsiri taswira inayoakisiwa katika nahau nyingi kwa kufafanua na kutoa mifano	
		e) Kutunga sentensi kwa kutumia kauli halisi	Sentensi zinatungwa kwa kutumia kauli halisi kwa usahihi	Anatunga sentensi chache sana kwa kutumia kauli halisi	Anatunga sentensi chache kwa kutumia kauli halisi	Anatunga sentensi nyingi kwa kutumia kauli halisi	Anatunga sentensi nyingi sana kwa kutumia kauli halisi	
		f) Kutunga sentensi kwa kutumia kauli taarifa	Sentensi zinatungwa kwa kutumia kauli taarifa kwa usahihi	Anatunga sentensi chache sana kwa kutumia kauli taarifa	Anatunga sentensi chache kwa kutumia kauli taarifa	Anatunga sentensi nyingi kwa kutumia kauli taarifa	Anatunga sentensi nyingi sana kwa kutumia kauli taarifa	
		g) Kueleza hatua za uandishi wa habari fupi/ insha	Hatua za uandishi wa habari fupi/ insha zinaelezwa kwa usahihi	Anaeleza hatua chache sana za uandishi wa habari fupi/insha	Anaeleza hatua chache za uandishi wa habari fupi/insha	Anaeleza hatua nyingi za uandishi wa habari fupi/ insha	Anaeleza hatua zote za uandishi wa habari fupi/ insha kwa kutoa mifano	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		h) Kutumia nafsi tatu katika sentensi kwa kuzingatia hali ya umoja na wingi	Nafsi tatu zinatumiwa katika sentensi kwa kuzingatia umoja na wingi kwa usahihi	Anatumia nafsi chache sana katika sentensi kwa kuzingatia umoja na wingi	Anatumia nafsi chache katika sentensi kwa kuzingatia hali ya umoja na wingi	Anatumia nafsi tatu katika sentensi kwa kuzingatia hali ya umoja na wingi	Anatumia nafsi tatu katika sentensi kwa kuzingatia hali ya umoja na wingi na kuzifafanua	
	1.2 Kutumia msamiati katika kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na muktadha mbalimbali	a) Kutunga sentensi kwa kutumia majina ya wanyama wanaofugwa na kuelezea faida zake	Sentensi zinatungwa kwa kutumia majina ya wanyama wanaofugwa na kuelezea faida zake kwa usahihi	Anatunga sentensi chache sana kwa kutumia majina ya wanyama wanaofugwa na kuelezea faida zake	Anatunga sentensi chache kwa kutumia majina ya wanyama wanaofugwa na kuelezea faida zake	Anatunga sentensi nyingi kwa kutumia majina ya wanyama wanaofugwa na kuelezea faida zake	Anatunga sentensi nyingi sana kwa kutumia majina ya wanyama wanaofugwa na kuelezea faida zake	38
		b) Kusimulia hadithi fupi kwa kutumia majina ya wanyama wa porini	Hadithi inasimuliwa kwa kutumia majina ya wanyama wa porini na kuelezea sifa zao kwa ufasaha	Anasimulia hadithi kwa kutumia majina machache sana ya wanyama wa porini	Anasimulia hadithi kwa kutumia majina machache ya wanyama wa porini	Anasimulia hadithi kwa kutumia majina mengi ya wanyama wa porini	Anasimulia hadithi kwa kutumia majina mengi sana ya wanyama wa porini na kuelezea sifa zao kwa kutoa mifano	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kufanya ziara nje ya darasa na kubaini majina ya maua tofauti yanayopatikana na kuelezea sifa zake	Majina ya maua tofauti yanabainishwa na kuelezewa sifa zake kwa usahihi	Anabainisha majina ya maua machache sana bila kuelezea sifa zake	Anabainisha majina ya maua machache na kuelezea sifa zake	Anabainisha majina mengi ya maua na kuelezea sifa zake	Anabainisha majina mengi sana ya maua na kuelezea sifa zake na yanakopatikana	
		d) Kuelezea shughuli za mwanafunzi anazotenda kila siku nyumbani kwa mpangilio	Shughuli za mwanafunzi anazotenda kila siku nyumbani zinaelezewa kwa mpangilio	Anaeleza shughuli chache sana za mwanafunzi anazotenda kila siku nyumbani	Anaeleza shughuli chache za mwanafunzi anazotenda kila siku nyumbani kwa mpangilio	Anaeleza shughuli nyingi anazotenda mwanafunzi nyumbani kwa mpangilio	Anaeleza shughuli nyingi sana anazotenda mwanafunzi kila siku nyumbani kwa mpangilio na kuandika habari fupi	
		e) Kuelezea shughuli anazotenda mwanafunzi kila siku shuleni na kuandika habari fupi kwa mpangilio	Shughuli anazotenda mwanafunzi kila siku shuleni zinaelezwa na inaandikwa habari fupi kwa mpangilio	Anaeleza shughuli chache sana anazotenda mwanafunzi kila siku shuleni bila mpangilio	Anaeleza shughuli chache anazotenda mwanafunzi kila siku shuleni kwa mpangilio unaoeleweka	Anaeleza shughuli nyingi anazotenda mwanafunzi kila siku shuleni na kuandika habari fupi kwa mpangilio unaoeleweka	Anaeleza shughuli nyingi sana anazotenda mwanafunzi kila siku shuleni na kuandika habari fupi kwa mpangilio unaoeleweka	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		f) Kuelezea muonekano wa hali ya hewa katika mazingira yake kikamilifu (ukungu, upepo, joto, baridi, mvua)	Mwonekano wa hali ya hewa katika mazingira yake unaelezewa kwa ufasaha	Anaelezea mwonekano wa hali ya hewa katika mazingira yake kwa kubahatisha	Anaelezea mwonekano wa hali ya hewa ya aina moja katika mazingira yake	Anaelezea mwonekano wa hali ya hewa ya ukungu, upepo, baridi, mvua na joto katika mazingira yake	Anaelezea na kufafanua mwonekano wa hali ya hewa ya aina zote na faida zake katika mazingira yake	
		g) Kutofautisha na kueleza vitu katika hali ya ukubwa na udogo wake	Vitu vinaelezewa na vinatofautishwa katika hali ya ukubwa na udogo wake kwa usahihi	Anatofautisha na kuelezea vitu vichache sana katika hali ya ukubwa na udogo kwa kubahatisha	Anatofautisha na kuelezea vitu vichache katika hali ya ukubwa na udogo	Anatofautisha na kuelezea vitu vingi katika hali ya ukubwa na udogo	Anatofautisha na kuelezea vitu vingi sana katika hali ya ukubwa na udogo	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		h) Kuelezea idadi ya vitu vinavyohesabika katika umoja na wingi kwa kutumia sentensi kanushi	Vitu vinavyo hesabika vinaelezewa idadi yake katika umoja na wingi kwa kutumia sentensi kanushi kwa usahihi	Anaeleza idadi ya vitu vichache sana katika umoja na wingi katika sentensi kanushi	Anaelezea idadi ya vitu vichache katika umoja na wingi katika sentensi kanushi	Anaelezea idadi ya vitu vingi katika umoja na wingi katika sentensi kanushi	Anaelezea idadi ya vitu vingi sana katika umoja na wingi katika sentensi kanushi na kuonesha uelewa wa msamiati	19
	1.3 Kutumia maandishi katika kuwasiliana kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kuandika vipengele vya muundo wa insha	Vipengele vya muundo wa insha vinaandikwa kwa mpangilio sahihi	Anaandika vipengele vichache sana vya muundo wa insha	Anaandika vipengele vichache vya muundo wa insha	Anaandika vipengele vingi vya muundo wa insha kwa mpangilio	Anaandika na kufafanua vipengele vyote vya muundo wa insha kwa mpangilio unaoeleweka	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		b) Kuandika insha kuhusu umuhimu wa kuwa na familia ndogo	Insha kuhusu umuhimu wa kuwa na familia ndogo inaandikwa kwa usahihi	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vichache sana vya muundo wa insha	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vichache vya muundo wa insha	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vingi vya muundo wa insha	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vyote vya muundo wa insha na matumizi sahihi ya alama za uandishi	
		c) Kuandika barua ya kiofisi kwa kuzingatia mtiririko wa vipengele vya uandishi wa barua	Barua ya kiofisi inaandikwa kwa kuzingatia mtiririko wa vipengele vyote vya uandishi wa barua kwa usahihi	Anaandika barua ya kiofisi kwa kuzingatia mtiririko wa vipengele vichache sana vya uandishi wa barua	Anaandika barua ya kiofisi kwa kuzingatia mtiririko wa vipengele vichache vya uandishi wa barua	Anaandika barua ya kiofisi kwa kuzingatia mtiririko wa vipengele vingi vya uandishi wa barua	Anaandika barua ya kiofisi kwa kuzingatia mtiririko wa vipengele vyote vya uandishi wa barua na matumizi sahihi ya alama za uandishi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		d) Kuandika hadithi fupi yenye maana kwa kuzingatia alama za uandishi na mtiririko wa matukio katika aya	Hadithi fupi yenye maana inaandikwa kwa kuzingatia alama za uandishi na mtiririko wa matukio katika aya	Anaandika hadithi fupi isiyoeleweka bila kuzingatia alama za uandishi na kufuata mtiririko wa matukio	Anaandika hadithi fupi inayoeleweka kwa kuzingatia alama chache za uandishi bila kufuata mtiririko wa matukio	Anaandika hadithi fupi inayoeleweka kwa kuzingatia alama nyingi za uandishi na kufuata mtiririko wa matukio katika aya	Anaandika hadithi fupi inayoeleweka vizuri kwa kuzingatia alama zote za uandishi na mtiririko mzuri wa matukio katika aya	
	1.4 Kutumia msamiati katika uandishi katika kuandaa matini mbalimbali	a) Kuandika kifungu cha habari fupi kwa mpangilio wa sentensi unaoeleweka	Habari fupi inaandikwa kwa kuzingatia mpangilio wa sentensi unaoeleweka	Anaandika sehemu ndogo ya kifungu cha habari kwa mpangilio wa sentensi usioeleweka	Anaandika sehemu kubwa ya kifungu cha habari kwa mpangilio wa sentensi unaoeleweka	Anaandika habari fupi kwa mpangilio wa sentensi unaoleta maana	Anaandika habari fupi kwa mpangilio wenye mantiki na kwa kuzingatia matumizi sahihi ya alama za uandishi	19

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		b) Kuandika insha yenye kueleweka kuhusu ugonjwa wa UKIMWI	Insha inayoeleweka kuhusu ugonjwa wa UKIMWI inaandikwa kwa mtiririko sahihi	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vichache sana vya muundo wa uandishi wa insha	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vichache vya muundo wa uandishi wa insha	Anaandika insha kwa kuzingatia vipengele vingi vya muundo wa uandishi wa insha	Anaandika insha kwa mtiririko unaoleta maana kwa kuzingatia vipengele vyote vya muundo wa insha	
		c) Kuchanganua vitu mbalimbali na kuvitofautisha kiasi chake katika sentensi kwa kutumia ….ingi.… ....engi….. …kidogo…… ....chache.....	Vitu mbalimbali vinachanganuliwa na kutofautishwa kiasi chake katika sentensi kwa kutumia .... ingi.... .... engi... .... kidogo.... .... chache.... kwa usahihi	Anachanganua na kutofautisha vitu vichache sana katika sentensi kwa kutumia .... ingi....	Anachanganua na kutofautisha vitu vichache katika sentensi kwa kutumia .... ingi.... na .... engi...	Anachanganua na kutofautisha vitu vingi katika sentensi kwa kutumia .... ingi.... .... engi... .... kidogo.... .... chache....	Anachanganua na kutofautisha vitu vingi sana katika sentensi kwa kutumia miundo yote aliyopewa	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		d) Kuunda maneno mapya kwa kubadili mpangilio wa herufi na silabi (mila-lami, lima, mali) ili kukuza msamiati	Maneno mapya yanaundwa kwa kubadili mpangilio wa herufi na silabi ili kukuza msamiati	Anaunda maneno machache sana kwa kubadili mpangilio wa herufi na silabi kwa kubahatisha	Anaunda maneno machache kwa kubadili mpangilio wa herufi na silabi	Anaunda maneno mengi kwa kubadili mpangilio wa herufi na silabi	Anaunda maneno mengi sana kwa kubadili mpangilio wa herufi na silabi na kuyatungia sentensi	
2.0 Kuonesha uelewa wa jambo alilosikiliza	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza	a) Kutegua vitendawili na kuonesha umuhimu wake katika jamii	Vitendawili vinateguliwa na kuoneshwa umuhimu wake katika jamii kwa ufasaha	Anategua vitendawili vichache sana na kuonesha umuhimu wake katika jamii	Anategua vitendawili vichache na kuonesha umuhimu wake katika jamii	Anategua vitendawili vingi na kuonesha umuhimu wake katika jamii	Anategua vitendawili vingi sana na kuonesha umuhimu wake katika jamii kwa kutoa mifano	19

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		b) Kubaini maudhui yaliyomo katika igizo dhima na kuchambua hoja kuu zilizojitokeza	Maudhui yaliyomo katika igizo dhima yanabainishwa na uchambuzi wa hoja kuu unafanyika kwa usahihi	Anabainisha maudhui yaliyomo katika igizo dhima na kuchambua hoja kuu chache sana	Anabainisha maudhui yaliyomo katika igizo dhima na kuchambua hoja kuu chache	Anabainisha maudhui yaliyomo katika igizo dhima na kuchambua hoja kuu nyingi	Anabainisha maudhui yaliyomo katika igizo dhima na kuchambua hoja kuu nyingi sana na kuzifafanua	
		c) Kuchambua kauli halisi kwa kubainisha nafsi na nyakati za utendaji	Kauli halisi zina chambuliwa kwa kubainishwa nafsi na nyakati za utendaji kwa usahihi	Anachambua kauli halisi kwa kubainisha nafsi zilizotumika	Anachambua kauli halisi kwa kubainisha nafsi na nyakati chache zilizotumika	Anachambua kauli halisi kwa kubainisha nafsi na nyakati nyingi zilizotumika	Anachambua kauli halisi kwa kubainisha nafsi na nyakati zote zilizotumika	
		d) Kuchambua kauli taarifa kwa kubainisha nafsi na nyakati za utendaji	Kauli taarifa zinachambuliwa kwa kubainishwa nafsi na nyakati za utendaji kwa usahihi	Anachambua kauli taarifa kwa kubainisha nafsi na nyakati zilizotumika	Anachambua kauli taarifa kwa kubainisha nafsi na nyakati chache zilizotumika	Anachambua kauli taarifa kwa kubainisha nafsi na nyakati zote zilizotumika	Anachambua kauli taarifa kwa kubainisha nafsi na nyakati zote zilizotumika na kutoa mifano	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini mbalimbali	a) Kusoma mashairi kwa sauti ya kishairi na kubainisha mawazo makuu yaliyojitokeza	Mashairi yanasomwa kwa sauti ya kishairi na mawazo makuu yanabainishwa kwa ufasaha	Anasoma mashairi kwa sauti ya kishairi na anashindwa kubainisha mawazo makuu yaliyojitokeza	Anasoma mashairi kwa sauti ya kishairi na kubainisha baadhi ya mawazo makuu	Anasoma mashairi kwa sauti ya kishairi na kubainisha mawazo makuu mengi yaliyojitokeza	Anasoma mashairi kwa sauti ya kishairi na kubainisha na kuelezea mawazo makuu yote yaliyojitokeza	38
		b) Kusoma tenzi kwa sauti ya kishairi na kubaini ujumbe wake	Tenzi inasomwa kwa sauti ya kishairi na ujumbe wake unabainishwa kwa usahihi	Anasoma tenzi kwa sauti ya kishairi na anabainisha ujumbe wake kwa kubahatisha	Anasoma tenzi kwa sauti ya kishairi na anabainisha ujumbe kwa baadhi ya tenzi	Anasoma tenzi kwa sauti ya kishairi na anabainisha ujumbe wake kwa sehemu kubwa ya tenzi	Anasoma tenzi kwa sauti ya kishairi na anabainisha ujumbe wote katika tenzi kwa kujiamini	
		c) Kusoma ngonjera kwa sauti ya kutamba na kubaini maudhui yake	Ngonjera inasomwa kwa sauti ya kutamba na kubaini maudhui yake kwa usahihi	Anasoma ngonjera bila sauti ya kutamba na kubainisha maudhui yake	Anasoma ngonjera kwa sauti ya kutamba na kubainisha maudhui machache	Anasoma ngonjera kwa sauti ya kutamba na kubainisha maudhui mengi	Anasoma ngonjera kwa sauti ya kutamba kwa kujiamini na kubainisha maudhui yake	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		d) Kubaini miundo kutoka katika kifungu cha habari kinachohusu watoto wanaoishi katika mazigira magumu	Miundo kutoka katika kifungu cha habari kinachohusu watoto wanaoishi katika mazigira magumu inabainishwa kwa usahihi	Anabainisha miundo michache sana kutoka katika kifungu cha habari	Anabainisha miundo michache kutoka katika kifungu cha habari	Anabainisha miundo mingi kutoka katika kifungu cha habari	Anabainisha na kuelezea miundo yote kutoka katika kifungu cha habari	
		e) Kubaini wahusika katika kifungu cha habari na kuwatolea ufafanuzi	Wahusika kutoka katika kifungu cha habari wanabainishwa na kutolewa ufafanuzi kwa usahihi	Anabainisha wahusika wachache sana na kushindwa kuwatolea ufafanuzi	Anabainisha wahusika wachache na kuwatolea ufafanuzi	Anabainisha wahusika wengi na kuwatolea ufafanuzi	Anabainisha wahusika wote walioko katika kifungu cha habari na kuwatolea ufafanuzi kikamilifu	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		f) Kubaini taarifa mahususi za kila siku kutoka katika majarida, matangazo na ratiba mbalimbali na kufanya ufupisho wake	Taarifa mahususi za kila siku kutoka katika majarida, matangazo na ratiba zinabainishwa na kufanyiwa ufupisho kwa usahihi	Anabainisha taarifa kutoka katika majarida, matangazo na ratiba na kushindwa kufanya ufupisho wake	Anabainisha taarifa kutoka katika majarida, matangazo na ratiba na kufanya ufupisho kwa kiwango cha chini	Anabainisha taarifa kutoka katika majarida, matangazo na ratiba na kufanya ufupisho unaoeleweka	Anabainisha na kufafanua taarifa katika majarida, matangazo na ratiba na kufanya ufupisho unaoeleweka	
		g) Kusoma ili kubaini mawazo makuu kutoka katika habari teule	Mawazo makuu kutoka katika habari teule yanabainishwa kwa usahihi	Anasoma habari teule na anashindwa kubaini mawazo makuu kutoka katika habari teule	Anasoma habari teule na kubaini mawazo makuu machache	Anasoma habari teule na kubaini mawazo makuu mengi	Anasoma habari teule, anabaini na kufafanua mawazo makuu yote	
		h) Kusoma kimya kifungu cha habari na kujibu maswali	Kifungu cha habari kinasomwa kimya na maswali yanajibiwa ipasavyo	Anasoma kimya kifungu cha habari lakini anashindwa kujibu maswali	Anasoma kimya kifungu cha habari na kujibu maswali machache	Anasoma kimya kifungu cha habari na kujibu maswali mengi kikamilifu	Anasoma kimya kifungu cha habari na kuuliza na kujibu maswali mengi kikamilifu	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	2.3 Kutumia msamiati katika kusoma na kuchanganua mawazo yaliyo wasilishwa katika matini mbalimbali	a) Kusoma na kubaini majina ya wanyama wanaokula nyama na kuelezea sifa na faida zao katika jamii	Majina ya wanyama wanaokula nyama yanabainishwa na sifa na faida zao zinaelezwa kikamilifu	Anasoma na kubainisha majina machache sana ya wanyama wanaokula nyama na kuelezea sifa na faida zao	Anasoma na kubainisha majina machache ya wanyama wanaokula nyama na kuelezea sifa na faida zao	Anasoma na kubainisha majina mengi ya wanyama wanaokula nyama na kuelezea sifa na faida zao	Anasoma na kubainisha majina mengi sana ya wanyama wanaokula nyama na wasiokula nyama na kuelezea sifa na faida zao	24
		b) Kusoma na kubaini majina ya wanyama wanaokula majani na kueleza sifa na faida zao	Majina ya wanyama wanaokula majani yanabainishwa na kuelezewa sifa na faida zao	Anabainisha majina machache sana ya wanyama wanaokula majani na kuelezea sifa bila faida zao	Anasoma na kubainisha majina machache ya wanyama wanaokula majani na kuelezea sifa na faida zao	Anasoma na kubainisha majina mengi ya wanyama wanaokula majani na kuelezea sifa na faida zao	Anasoma na kubainisha majina mengi sana ya wanyama wanaokula majani na wasiokula na kuelezea sifa na faida zao	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kusoma kifungu cha habari na kubaini majina ya miti	Majina ya miti inayotoa mbao yanabainishwa katika kifungu cha habari na kuelezewa umuhimu wake kwa usahihi	Anabainisha majina machache sana ya miti inayotoa mbao kutoka katika kifungu cha habari	Anabainisha majina machache ya miti inayotoa mbao kutoka katika kifungu cha habari na kuelezea umuhimu wake	Anabainisha majina mengi ya miti inayotoa mbao kutoka katika kifungu cha habari na kuelezea umuhimu wake	Anabainisha majina yote ya miti inayotoa mbao iliyojitokeza katika kifungu cha habari na kuelezea umuhimu wake	
		d) Kusoma sentensi na kubaini maneno ya ulinganishi wa vitu na watu (kama, sawa na, kama vile, sawasawa) ili kujenga dhana ya ulinganishi	Maneno ya ulinganishi wa vitu na watu yanabainishwa katika sentensi ili kujenga dhana kwa usahihi.	Anabainisha maneno machache sana ya ulinganishi katika sentensi kwa kubahatisha	Anabainisha maneno machache ya ulinganishi katika sentensi na kujenga dhana ya ulinganishi	Anabainisha maneno mengi ya ulinganishi katika sentensi na kujenga dhana ya ulinganishi	Anabainisha maneno yote ya ulinganishi katika sentensi na kujenga dhana ya ulinganishi na kufafanua kwa mifano	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		e) Kusoma sentensi na kubaini maneno yanayoonesha umiliki na kubadili sentensi hizo kuwa katika kinyume	Maneno yanayoonesha umiliki yanabainishwa katika sentensi na kuzibadili kuwa katika kinyume kwa ufasaha	Anabainisha maneno machache sana yanayoonesha umiliki na kushindwa kubadili sentensi katika kinyume	Anabainisha maneno machache yanayoonesha umiliki na kubadili sentensi katika kinyume	Anabainisha maneno mengi yanayoonesha umiliki na kubadili sentensi nyingi kuwa katika kinyume	Anabainisha maneno mengi sana yanayoonesha umiliki na kubadili sentensi zote kuwa katika kinyume	

3. 10 Maudhui ya Darasa la VI

Jedwali Na. 8: Umahiri utakaojengwa na mwanafunzi Darasa la VI

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi
1.0 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali. 1.2 Kutumia maandishi kuwasiliana kulingana na miktadha mbalimbali
2.0 Kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza. 2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma
3.0 Kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali	3.1 Kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali 3.2 Kutumia maandishi katika kuandaa matini mbalimbali 3.3 Kusoma na kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali

Angalizo: Katika jedwali la maudhui ya muhtasari kwenye kurasa zinazofuata umahiri mkuu wa kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali hautasimama peke yake kama umahiri mkuu. Hivyo umahiri huo utajitokeza kama umahiri mahususi unaoingiliana na kila umahiri mahususi ndani ya umahiri mkuu wa kuwasiliana katika miktadha mbalimbali na umahiri mkuu wa kusoma kwa ufahamu katika kujenga uwezo wa kujieleza kwa namna mbalimbali.

Jedwali Na. 9: Maudhui ya muhtasari Darasa la VI

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
1.0 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali	a) Kuimba wimbo wa kizalendo kwa ufasaha (Tazama Ramani)	Wimbo wa kizalendo unaimbwa ipasavyo	Anaimba wimbo wa kizalendo kwa kukosea kutamka maneno mengi	Anaimba wimbo wa kizalendo kwa kukosea kutamka maneno machache	Anaimba wimbo wa kizalendo bila kukosea matamshi ya maneno	Anaimba wimbo wa kizalendo na kuelezea maana yake	44
		b) Kutaja na Kueleza mawazo makuu yaliyomo katika wimbo wa kizalendo	Mawazo makuu yaliyomo katika wimbo wa kizalendo yanaelezewa kwa ukamilifu	Anataja bila ya kueleza mawazo yaliyomo katika wimbo wa kizalendo	Anataja na kueleza mawazo makuu machache yaliyomo katika wimbo wa kizalendo	Anataja na kuelezea mawazo makuu mengi yaliyomo katika wimbo wa kizalendo	Anataja na kuelezea kwa kina mawazo makuu yote yaliyomo katika wimbo wa kizalendo kwa kuyalinganisha na hali halisi ya maisha	
		c) Kughani shairi kwa kuzingatia kanuni za mashairi (vina, mizani na kituo)	Shairi linaghaniwa kwa kuzingatia kanuni za mashairi kwa usahihi	Anaghani shairi kwa kuzingatia kanuni chache sana za mashairi	Anaghani shairi kwa kuzingatia kanuni chache za mashairi	Anaghani shairi kwa kuzingatia kanuni nyingi za mashairi	Anaghani shairi kwa kuzingatia kanuni zote za mashairi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		d) Kuigiza igizo dhima kuhusu elimu ya biashara na kueleza umuhimu wake	Igizo dhima kuhusu elimu ya biashara limeigizwa na kuelezewa umuhimu wake	Anaigiza igizo dhima kuhusu elimu ya biashara kuelezea umuhimu wake kwa kubahatisha	Anaigiza igizo dhima linalohusu elimu ya biashara na kuelezea umuhimu wake kwa kifupi sana	Anaigiza igizo dhima kuhusu elimu ya biashara na kuelezea umuhimu wake kwa kina	Anaigiza igizo dhima kuhusu elimu ya biashara na kufafanua umuhimu wake kwa kutoa mifano	
		e) Kusimulia hadithi yenye methali na kuelezea maana ya mafunzo yaliyopatikana katika methali	Hadithi yenye methali inasimuliwa na kuelezewa mafunzo yaliyomo katika methali	Anasimulia hadithi yenye methali na kuelezea mafunzo ya methali chache sana	Anasimulia hadithi yenye methali na kuelezea mafunzo ya methali chache	Anasimulia hadithi yenye methali na kuelezea mafunzo ya methali nyingi	Anasimulia hadithi yenye methali na kuelezea mafunzo ya methali zote	
		f) Kubainisha na kueleza taswira za kimawazo zilizo katika nahau kutoka katika hadithi	Taswira za kimawazo zilizo katika nahau kutoka katika hadithi zinabainishwa na kutolewa maelezo kwa ukamilifu	Anabainisha taswira chache sana katika nahau zilizomo katika hadithi na kuzitolea maelezo	Anabainisha taswira chache katika nahau zilizomo katika hadithi na kuzitolea maelezo	Anabainisha taswira nyingi katika nahau zilizomo katika hadithi na kuzitolea maelezo	Anabainisha taswira zote katika nahau zilizomo katika hadithi na kuzitolea maelezo ya kina	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		g) Kusimulia mambo yaliyoonekana baada ya kufanya ziara fupi katika mazingira ya jirani na shule	Mambo yaliyoonekana baada ya kufanya ziara fupi katika mazingira ya jirani na shule yanasimuliwa kwa ufasaha	Anasimulia mambo machache sana yaliyoonekana katika mazingira ya jirani na shule baada ya kufanya ziara fupi	Anasimulia mambo machache yaliyoonekana katika mazingira ya jirani na shule baada ya kufanya ziara fupi	Anasimulia mambo mengi yaliyo onekana katika mazingira ya jirani na shule baada ya kufanya ziara fupi	Anasimulia mambo yote yaliyoonekana katika mazingira ya jiranina shule baada ya kufanya ziara fupi kwa kujiamini na kutoa mifano	
		h) Kushiriki katika mjadala kuhusu matumizi ya simu ya mdomo	Mjadala kuhusu matumizi ya simu ya mdomo unafanyika ipasavyo	Anashiriki katika mjadala na kuchangia hoja chache sana	Anashiriki katika mjadala na kuchangia hoja chache	Anashiriki katika mjadala na kuchangia hoja nyingi	Anashiriki katika mjadala na kuchangia hoja nyingi sana zenye mantiki	
	1.2 Kutumia msamiati katika kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kubaini aina saba za maneno katika sentensi (Nomino, kitenzi, kielezi, kivumishi, kiwakilishi, kiunganishi na kihisishi)	Aina za maneno zinabainishwa katika sentensi kwa ufasaha	Anabainisha aina za maneno machache sana katika sentensi	Anabainisha aina za maneno machache katika sentensi	Anabainisha aina za maneno mengi katika sentensi	Anabainisha aina zote za maneno katika sentensi na kutoa ufafanuzi	17

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		b) Kuelezea na kubaini maneno mapya katika risala iliyowasilishwa	Maneno mapya katika risala iliyowasilishwa yanabainishwa na kuelezewa ipasavyo	Anabainisha na kuelezea maneno mapya machache sana	Anabainisha na kuelezea maneno mapya machache	Anabainisha na kuelezea maneno mapya mengi	Anabainisha na kuelezea maana ya maneno mapya mengi sana kwa kutoa mifano	
		c) Kusoma habari na kubainisha maneno mapya na kuelezea maana zake kwa kutumia kamusi	Habari inasomwa, maneno mapya yanabainishwa na kuelezewa maana zake kwa kutumia kamusi	Anasoma habari na kubainisha maneno mapya machache sana na kuelezea maana zake	Anasoma habari na kubainisha maneno machache mapya na kuelezea maana zake	Anasoma habari na kubainisha maneno mengi mapya na kuelezea maana zake	Anasoma habari na kubainisha maneno mengi mapya na kuelezea maana zake kisha kuyatungia sentensi	
	1.3 Kutumia maandishi katika kuwasiliana kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kuandika matangazo mbalimbali kuzingatia kwa taratibu za uandishi	Matangazo mbalimbali yanaandikwa kwa kuzingatia taratibu za uandishi	Anaandika matangazo machache sana kwa kubahatisha	Anaandika matangazo machache kwa kuzingatia taratibu za uandishi	Anaandika matangazo mengi kwa kuzingatia taratibu za uandishi	Anaandika matangazo mengi sana kwa kuzingatia taratibu za uandishi	38

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		b) Kuandika kirefu cha vifupisho vya maneno au majina ya msingi (JKT, UDA, TBC TET, BMT)	Kirefu cha vifupisho vya maneno au majina ya msingi kinaandikwa kwa usahihi	Anaandika kirefu cha vifupisho vya maneno na majina ya msingi machache sana	Anaandika kirefu cha vifupisho vya maneno na majina ya msingi machache	Anaandika kirefu cha vifupisho vya maneno na majina ya msingi mengi	Anaandika kirefu cha vifupisho vya maneno na majina ya msingi mengi sana na kutoa ufafanuzi	
		c) Kufupisha habari katika maandishi bila kupotosha maana iliyokusudiwa na kwa kuzingatia alama za uandishi	Habari inafupishwa katika maandishi bila kupotosha maana iliyokusudiwa na kwa kuzingatia alama za uandishi	Anafupisha habari kwa kuzingatia alama chache sana za uandishi	Anafupisha habari bila kupotosha maana iliyokusudiwa na kwa kuzingatia alama chache za uandishi	Anafupisha habari bila kupotosha maana iliyokusudiwa na kwa kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anafupisha habari bila kupotosha maana iliyokusudiwa na kwa kuzingatia alama zote za uandishi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		d) Kuandika methali zenye mafunzo kulingana na kifungu cha habari	Methali zenye mafunzo zinaandikwa kulingana na kifungu cha habari kwa usahihi	Anaandika methali chache sana zenye mafunzo kulingana na kifungu cha habari	Anaandika methali chache zenye mafunzo kulingana na kifungu cha habari	Anaandika methali nyingi zenye mafunzo kulingana na kifungu cha habari	Anaandika methali zote zenye mafunzo kulingana na kifungu cha habari na kueleza maana zake	
		e) Kuandika kumbukumbu za mikutano kwa kuzingatia vipengele vyake vya uandishi	Kumbukumbu za mikutano zinaandikwa kwa kuzingatia vipengele vyake vya uandishi	Anaandika kumbukumbu za mikutano kwa kuzingatia vipengele vichache sana	Anaandika kumbukumbu za mkutano kwa kuzingatia vipengele vichache	Anaandika kumbukumbu za mkutano kwa kuzingatia vipengele vingi vya uandishi	Anaandika kumbukumbu za mkutano kwa kuzingatia vipengele vyote na alama za uandishi	
		f) Kuandika risala fupi kwa kuzingatia muundo na kanuni za uandishi	Risala fupi inaandikwa kwa kuzingatia muundo na kanuni za uandishi	Anaandika risala fupi bila kuzingatia muundo na kanuni chache sana za uandishi	Anaandika risala fupi kwa kuzingatia muundo na kanuni chache za uandishi	Anaandika risala fupi kwa kuzingatia muundo na kanuni nyingi za uandishi	Anaandika risala fupi kwa kuzingatia muundo na kanuni zote za uandishi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		g) Kuandika Insha kimantiki kuhusu elimu ya afya na uzazi	Insha inaandikwa kimantiki kuhusu elimu ya afya na uzazi	Anaandika insha bila mpangilio wa mawazo	Anaandika insha na kupangilia mawazo machache	Anaandika insha na kupangilia mawazo mengi	Anaandika insha kimantiki na kwa kuzingatia matumizi sahihi ya alama za uandishi	
	1.4 Kutumia msamiati katika kuandaa matini mbalimbali	a) Kuandika sentensi kwa kutumia maneno yanayoonesha umiliki	Sentensi zinaandikwa kwa kutumia maneno yanayoonesha umiliki kwa usahihi	Anaandika sentensi chache sana kwa kutumia maneno yanayoonesha umiliki	Anaandika sentensi chache kwa kutumia maneno yanayoonesha umiliki	Anaandika sentensi nyingi kwa kutumia maneno yanayoonesha umiliki	Anaandika sentensi nyingi sana kwa kutumia maneno yanayoonesha umiliki	17
		b) Kuandika habari fupi kwa kutumia majina sahihi ya kazi za watu	Habari fupi inaandikwa kwa kutumia majina sahihi ya kazi za watu	Anaandika habari fupi kwa kutumia majina machache sana ya kazi za watu	Anaandika habari fupi kwa kutumia majina machache ya kazi za watu	Anaandika habari fupi kwa kutumia majina mengi ya kazi za watu	Anaandika habari fupi kwa kutumia majina mengi sana ya kazi za watu na kutoa ufafanuzi wa kina	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kuandika shairi linaloelezea muonekano wa hali ya hewa katika mazingira kwa kuzingatia kanuni za shairi	Shairi linaloelezea mwonekana wa hali ya hewa katika mazingira linaandikwa kwa kuzingatia kanuni za uandishi wa shairi	Anaandika shairi lisiloelezea mwonekano wa hali ya hewa	Anaandika shairi linaloelezea mwonekano wa hali ya hewa kwa kuzingatia kanuni chache za uandishi	Anaandika shairi linaloelezea mwonekano wa hali ya hewa kwa kuzingatia kanuni nyingi za uandishi	Anaandika shairi linaloelezea mwonekano wa hali ya hewa kwa kuzingatia kanuni zote za uandishi	
		d) Kuandika shairi linaloelezea muonekano wa hali ya hewa katika mazingira kwa kuzingatia kanuni za shairi	Shairi linaloelezea mwonekana wa hali ya hewa katika mazingira linaandikwa kwa kuzingatia kanuni za uandishi wa shairi	Anaandika shairi lisiloelezea mwonekano wa hali ya hewa	Anaandika shairi linaloelezea mwonekano wa hali ya hewa kwa kuzingatia kanuni chache za uandishi	Anaandika shairi linaloelezea mwonekano wa hali ya hewa kwa kuzingatia kanuni nyingi za uandishi	Anaandika shairi linaloelezea mwonekano wa hali ya hewa kwa kuzingatia kanuni zote za uandishi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
2.0 Kuonesha uelewa wa jambo alilosikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa juu ya jambo alilolisikiliza	a) Kusikiliza habari na kujibu maswali yatokanayo na habari	Habari inayohusu rushwa inasikilizwa na maswali yatokanayo na habari yanajibiwa kwa usahihi	Anasikiliza habari lakini anashindwa kujibu maswali yatokanayo na habari	Anasikiliza habari na kujibu maswali machache yatokanayo na habari	Anasikiliza habari na kujibu maswali mengi yatokanayo na habari	Anasikiliza habari kisha anauliza na kujibu maswali yote yatokanayo na habari	28
		b) Kubaini miundo katika sentensi wakati wa mazungumzo	Miundo inabainishwa katika sentensi wakati wa mazungumzo kwa usahihi	Anabainisha miundo michache sana katika sentensi	Anabainisha miundo michache katika sentensi	Anabainisha miundo mingi katika sentensi	Anabainisha miundo yote katika sentensi	
		c) Kubaini mawazo makuu katika risala	Mawazo makuu katika risala yanabainishwa kwa usahihi	Anabainisha mawazo makuu machache sana katika risala	Anabainisha mawazo makuu machache katika risala	Anabainisha mawazo makuu mengi katika risala	Anabainisha na kufafanua mawazo yote makuu katika risala	
		d) Kubaini na kuchambua hoja kuu zilizotolewa katika majadiliano	Hoja kuu zinachambuliwa na kubainishwa kutokana na majadiliano	Anabainisha na kuchambua hoja chache sana	Anabainisha na kuchambua hoja chache	Anabainisha na kuchambua hoja nyingi	Anabainisha na kuchambua hoja zote kuu zilizotolewa katika majadiliano	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini mbalimbali	a) Kusoma methali mbalimbali katika kifungu cha habari na kueleza maana zake	Methali zinasomwa katika kifungu cha habari na kuelezewa maana zake kwa ufasaha	Anasoma methali chache sana katika kifungu cha habari	Anasoma methali chache katika kifungu cha habari na kuelezea maana zake	Anasoma methali nyingi katika kifungu cha habari na kueleza maana zake	Anasoma na kubaini methali nyingi sana katika kifungu cha habari na kueleza maana zake kwa kutoa mifano	34
		b) Kusoma na kubaini methali zinazofanana	Methali zinazofanana zinasomwa na kubainishwa katika hadithi kwa usahihi	Anasoma na kubainisha methali chache sana zinazofanana katika hadithi	Anasoma na kubainisha methali chache zinazofanana katika hadithi	Anasoma na kubainisha methali nyingi zinazofanana katika hadithi	Anasoma na kubainisha methali zote zinazofanana katika hadithi na kuelezea maana zake	
		c) Kubaini makosa ya kiuandishi katika matini anuai	Makosa ya kiuandishi yanabainishwa katika matini anuai	Anabainisha makosa machache sana ya kiuandishi	Anabainisha makosa machache ya kiuandishi	Anabainisha makosa mengi ya kiuandishi	Anabainisha makosa yote ya kiuandishi kutoka katika matini anuai na kutoa ufafanuzi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		d) Kusoma matangazo na kubaini taarifa muhimu	Matangazo yanasomwa na taarifa zake muhimu zinabainishwa ipasavyo	Anasoma matangazo bila kubainisha taarifa zake muhimu	Anasoma matangazo na kubainisha taarifa chache muhimu	Anasoma matangazo na kubainisha taarifa nyingi muhimu	Anasoma matangazo na kubainisha taarifa zote muhimu	
		e) Kusoma hadithi za kubuni kwa burudani na kwa kuzingatia alama za uandishi	Hadithi za kubuni zinasomwa kwa burudani na kwa kuzingatia alama za uandishi	Anasoma hadithi za kubuni kwa burudani bila kuzingatia alama za uandishi	Anasoma hadithi za kubuni kwa burudani na kuzingatia alama chache za uandishi	Anasoma hadithi za kubuni kwa burudani na kuzingatia alama nyingi za uandishi	Anasoma hadithi za kubuni kwa burudani na kwa kuzingatia alama zote za uandishi	
		f) Kusoma kitabu cha hadithi na kuelezea tabia za wahusika	Kitabu cha hadithi kinasomwa na tabia za wahusika zinaelezewa kwa ufasaha	Anasoma kitabu cha hadithi na kuelezea tabia za wahusika wachache sana	Anasoma kitabu cha hadithi na kuelezea tabia za wahusika wachache	Anasoma kitabu cha hadithi na kuelezea tabia ya wahusika wengi	Anasoma kitabu cha hadithi na kuelezea tabia za wahusika wote kwa kutoa mifano	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	2.3 Kutumia msamiati katika kusoma ili kuchanganua mawazo yaliyo wasilishwa katika matini mbalimbali	a) Kusoma matini na kubaini maneno mapya na kuelezea maana zake	Matini inasomwa, maneno mapya yanabainishwa na kuelezewa maana zake	Anasoma bila kubainisha maneno mapya	Anasoma na kubainisha maneno mapya machache katika matini na kueleza maana zake	Anasoma na kubainisha maneno mapya mengi na kuelezea maana zake	Anasoma na kubainisha maneno yote mapya na kueleza maana zake kwa kutoa mifano	17
		b) Kusoma matini mbalimbali yanayoelezea hali ya hewa na kubaini majira yake	Matini mbalimbali yanayoelezea hali ya hewa yanasomwa na majira yake yanabainishwa kwa usahihi	Anasoma matini bila kubainisha majira yake	Anasomo matini na kubainisha majira machache ya hali ya hewa	Anasoma matini na kubainisha majira mengi ya hali ya hewa	Anasoma matini na kubainisha majira mengi ya hali ya hewa na kuyafafanua	
		c) Kusoma kifungu cha habari ili kubaini maneno mapya yenye maana zaidi ya moja	Kifungu cha habari kinasomwa na kubainishwa maneno mapya yenye maana zaidi ya moja	Anasoma kifungu cha habari na kubainisha maneno machache sana yenye maana zaidi ya moja	Anasoma kifungu cha habari na kubainisha maneno machache yenye maana zaidi ya moja	Anasoma kifungu cha habari na kubainisha maneno mengi yenye maana zaidi ya moja	Anasoma kifungu cha habari na kubainisha maneno yote yenye maana zaidi ya moja na kuyatungia sentensi	

3.11 Maudhui ya Darasa la VII

Jedwali Na. 10: Umahiri utakaojengwa na mwanafunzi Darasa la VII

Umahiri mkuu	**Umahiri mahususi**
1.0 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali 1.2 Kutumia maandishi katika mawasiliano kulingana na miktadha mbalimbali
2.0 Kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilolisikiliza. 2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma
3.0 Kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali*	3.1 Kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali 3.2 Kutumia maandishi katika kuandaa matini mbalimbali 3.3 Kusoma na kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali

***Angalizo:** Katika jedwali la maudhui ya muhtasari katika kurasa zinazofuata umahiri mkuu wa kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali hautasimama peke yake kama umahiri mkuu. Hivyo, umahiri huo utajitokeza kama umahiri mahususi unaoingiliana na kila umahiri mahususi ndani ya umahiri mkuu wa kuwasiliana katika miktadha mbalimbali na umahiri mkuu wa kusoma kwa ufahamu katika kujenga uwezo wa kujieleza kwa namna mbalimbali.

Jedwali Na. 11: Maudhui ya muhtasari Darasa la VII

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
1.0 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1 Kuanzisha na kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali	a) Kubainisha na kueleza sifa za mashairi ya kimapokeo na kisasa na kuyatofautisha	Sifa za mashairi ya kimapokeo na kisasa zimebainishwa, zimeelezwa na kutumiwa kuyatofautisha	Anabainisha sifa za mashairi ya kimapokeo au kisasa pekee	Anabainisha sifa za mashairi ya kimapokeo na kisasa	Anabainisha sifa za mashairi ya kimapokeo na kisasa na kuzielezea kwa usahihi	Anabainisha na kuelezea sifa za mashairi ya kimapokeo na kisasa na kutumia sifa hizo kuyatofautisha	46
		b) Kutunga mashairi ya kimapokeo yenye mishororo minne kwa kuzingatia kanuni za utunzi wa mashairi na kuyahusianisha na mazingira ya kila siku	Mashairi ya kimapokeo yenye mishororo minne yametungwa kwa kuzingatia kanuni sita za utunzi wa mashairi na kuhusianishwa na mazingira ya kila siku kwa usahihi	Anatunga mashairi ya kimapokeo yenye mishororo minne kwa kuzingatia kanuni mbili au tatu za utunzi wa mashairi	Anatunga mashairi ya kimapokeo yenye mishororo minne kwa kuzingatia kanuni nne za utunzi wa mashairi	Anatunga mashairi ya kimapokeo yenye mishororo minne kwa kuzingatia kanuni tano za utunzi wa mashairi kwa usahihi	Anatunga mashairi ya kimapokeo yenye mishororo minne kwa kuzingatia kanuni sita za utunzi wa mashairi na kuyahusianisha na mazingira yake ya kila siku kwa usahihi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kutunga mashairi ya kisasa yenye beti sita au zaidi na kuyahusianisha na mazingira ya kila siku	Mashairi ya kisasa yenye beti sita au zaidi yametungwa kwa usahihi na kuhusianishwa na mazingira ya kila siku	Anatunga mashairi ya kisasa yenye beti mbili au tatu	Anatunga mashairi ya kisasa yenye beti nne	Anatunga mashairi ya kisasa yenye beti tano	Anatunga kwa usahihi mashairi ya kisasa yenye beti sita au zaidi na kuyahusianisha na mazingira yake ya kila siku	
		d) Kughani tenzi na kuelezea ujumbe unaopatikana na kuhusianisha na mazingira ya kila siku	Tenzi zimeghaniwa na ujumbe unaopatikana katika beti zote umeelezewa na kuhusianishwa na mazingira ya kila siku	Anaghani tenzi na kueleza ujumbe kwa kubahatisha	Anaghani tenzi na kueleza ujumbe wa baadhi ya beti za tenzi	Anaghani tenzi na kueleza ujumbe wake kwa beti zote za tenzi	Anaghani tenzi na kueleza ujumbe unaopatikana katika beti zote za tenzi na kuhusianisha na mazingira yake ya kila siku	
		e) Kuchambua maudhui yote yaliyomo katika mashairi ya kimapokeo na kisasa, kuyaelezea na kuyahusianisha na mazingira ya kila siku	Maudhui yote yaliyomo katika mashairi ya kimapokeo na kisasa yamechambuliwa, yameelezewa na kuhusianishwa na mazingira ya kila siku	Anachambua maudhui machache yaliyomo katika shairi la kimapokeo na kisasa	Anachambua maudhui yote yaliyomo katika shairi la kimapokeo na kisasa	Anachambua maudhui yaliyomo katika shairi la kimapokeo na kisasa na kuyaelezea kwa usahihi	Anachambua maudhui yaliyomo katika mashairi ya kimapokeo na kisasa, kuyaelezea na kuyahusianisha na mazingira yake ya kila siku	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		f) Kutafsiri lugha ya picha katika ngonjera na kutamba kingojera na kuhusianisha na maisha ya kila siku	Lugha ya picha katika ngonjera imetafsiriwa na kutambwa kingonjera na kuhusianishwa na maisha ya kila siku kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	Anatafsiri lugha ya picha katika ngonjera	Anatafsiri lugha ya picha katika ngonjera na kutamba kingonjera	Anatafsiri lugha ya picha katika ngonjera na kutamba kingonjera na kuhusianisha na maisha ya kila siku kwa usahihi	Anatafsiri lugha ya picha katika ngonjera na kutamba kingonjera na kuhusianisha na maisha ya kila siku kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	
		g) Kutafsiri lugha ya picha katika vitendawili na kuelezea maana zake kwa kuhusianisha na maisha ya kila siku	Lugha ya picha katika vitendawili vingi imetafsiriwa na kuelezewa maana zake kwa kuhusianishwa na maisha ya kila siku katika miktadha mbalimbali	Anatafsiri lugha ya picha katika vitendawili vichache sana	Anatafsiri lugha ya picha katika vitendawili vichache na kueleza maana zake	Anatafsiri lugha ya picha katika vitendawili vingi na kueleza maana zake kwa kuhusianisha na maisha ya kila siku	Anatafsiri lugha ya picha katika vitendawili vingi na kueleza maana zake kwa kuhusianisha na maisha yake ya kila siku katika miktadha mbalimbali	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		h) Kueleza mafunzo yaliyopatikana katika methali na kulinganisha na maisha ya kila siku katika miktadha mbalimbali	Mafunzo yaliyopatikana katika methali yameelezwa na kulinganishwa na maisha ya kila siku katika miktadha mbalimbali	Anaeleza baadhi ya mafunzo yanayopatikana katika methali	Anaeleza mafunzo yaliyopatikana katika methali	Anaeleza mafunzo yaliyopatikana katika methali na kulinganisha na maisha yake ya kila siku	Anaeleza mafunzo yaliyopatikana katika methali na kulinganisha na maisha yake ya kila siku katika miktadha mbalimbali	
		i) Kueleza maana za nahau na kutumia nahau mbalimbali katika mazungumzo kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	Maana za nahau mbalimbali zimeelezewa na kutumiwa katika mazungumzo kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	Anaeleza maana za nahau.	Anaeleza maana za nahau na kutumia nahau chache katika mazungumzo	Anaeleza maana za nahau na kutumia nahau nyingi katika mazungumzo kwa usahihi	Anaeleza maana za nahau kwa usahihi na kutumia nahau mbalimbali katika mazungumzo kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	1.2 Kutumia msamiati katika mazungumzo kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kubainisha aina saba za maneno na dhima zake katika sentensi na kutambua kifupisho cha kila aina ya neno	Aina saba za maneno na dhima zake zimebainishwa katika sentensi na kifupisho cha kila aina ya neno kimetambuliwa kwa usahihi	Anabainisha aina tatu za maneno katika sentensi	Anabainisha aina nne za maneno katika sentensi na kutambua kifupisho cha kila aina ya neno	Anabainisha aina saba za maneno katika sentensi na kutambua kifupisho cha kila aina ya neno kwa usahihi	Anabainisha aina saba za maneno na dhima zake katika sentensi na kutambua kifupisho cha kila aina ya neno kwa usahihi	31
		b) Kutunga sentensi kwa kutumia aina saba za maneno kwa usahihi kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	Sentensi tofauti tofauti zimetungwa kwa kutumia aina saba za maneno kwa usahihi kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	Anatunga sentensi tofauti tofauti kwa kutumia aina tatu za maneno	Anatunga sentensi tofauti tofauti kwa kutumia aina nne za maneno	Anatunga sentensi tofauti tofauti kwa kutumia aina saba za maneno kwa usahihi	Anatunga sentensi tofauti tofauti kwa kutumia aina saba za maneno kwa usahihi kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kutunga hadithi fupi na kuelezea mafunzo yanayopatikana katika hadithi hiyo na kuhusianisha na maisha ya kila siku	Hadithi fupi imetungwa na mafunzo yanayopatikana yameelezwa na kuhusianishwa na maisha ya kila siku	Anatunga hadithi fupi	Anatunga hadithi fupi na kueleza kwa ufupi mafunzo yanayopatikana	Anatunga hadithi fupi na kueleza kwa kina mafunzo yanayopatikana kwa usahihi	Anatunga hadithi fupi na kueleza mafunzo yanayopatikana na kuyahusianisha na maisha yake ya kila siku	
		d) Kubaini na kuelezea mambo muhimu ya kuzingatia katika uandishi wa risala na kueleza matumizi yake kwa usahihi kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	Kichwa, utangulizi, kiini na hitimisho katika risala vimebainishwa na matumizi ya risala yameelezewa kwa usahihi kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	Anabainisha kichwa cha risala na utangulizi na kuvielezea	Anabainisha kichwa cha risala, utangulizi na kiini na kuvielezea kwa usahihi	Anabainisha kichwa, utangulizi, kiini na hitimisho la risala na kuelezea matumizi yake	Anabainisha kichwa, utangulizi, kiini na hitimisho katika risala na kuelezea matumizi ya risala kwa usahihi kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		e) Kuandika risala kwa kuzingatia alama za uandishi na kuelezea matumizi yake katika miktadha mbalimbali	Risala imeandikwa kwa kuzingatia kichwa, utangulizi, kiini, hitimisho na alama zote za uandishi na matumizi ya risala yameelezwa kwa usahihi kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	Anaandika kichwa na utangulizi wa risala	Anaandika kichwa, utangulizi na kiini cha risala kwa kuzingatia alama za uandishi	Anaandika kichwa, utangulizi, kiini na hitimisho la risala kwa kuzingatia alama za uandishi na kuelezea matumizi ya risala	Anaandika kichwa, utangulizi, kiini na hitimisho la risala kwa kuzingatia alama zote za uandishi na kuelezea matumizi ya risala kwa kuzingatia miktadha mbalimbali kwa usahihi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		f) Kusoma magazeti mbalimbali yanayoelezea shughuli za kielimu, kiuchumi na kisiasa na kubaini maneno mapya, kuelezea maana zake na kuyatungia sentensi kwa usahihi	Magazeti mbalimbali yanayoelezea shughuli za kielimu, kiuchumi na kisiasa yamesomwa na maneno mapya yamebainishwa, yameelezewa maana zake na kutungiwa sentensi kwa usahihi	Anasoma magazeti mbalimbali yanayohusu shughuli za kielimu, kiuchumi na kisiasa	Anasoma magazeti mbalimbali yanayohusu shughuli za kielimu, kiuchumi na kisiasa na kubaini maneno mapya	Anasoma magazeti mbalimbali yanayohusu shughuli za kielimu, kiuchumi na kisiasa na kubaini maneno mapya na kuelezea maana zake kwa usahihi	Anasoma magazeti mbalimbali yanayoelezea shughuli za kielimu, kiuchumi na kisiasa na kubaini maneno mapya, kuyaelezea maana zake na kuyatungia sentensi kwa usahihi	
	1.3 Kutumia maandishi katika mawasiliano kulingana na miktadha mbalimbali	a) Kubaini miundo ya barua za kirafiki na rasmi na kuiandika kwa kuitofautisha katika miktadha mbalimbali	Miundo ya barua ya kirafiki na rasmi imebainishwa, imeandikwa, imetofautishwa na kutumiwa katika miktadha mbalimbali	Anabainisha na kuandika muundo wa barua ya kirafiki au rasmi tu	Anabainisha na kuandika muundo wa barua ya kirafiki na kubaini baadhi ya vipengele vya muundo wa barua rasmi	Anabainisha miundo ya barua ya kirafiki na rasmi kwa kuiandika na kuitofautisha kwa usahihi	Anabainisha miundo ya barua za kirafiki na rasmi kwa kuiandika, kuitofautisha na kuitumia katika miktadha mbalimbali	15

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		b) Kueleza kanuni za uandishi wa barua ya kirafiki na rasmi, kutaja faida zake na kueleza namna ya kuzitumia barua hizo katika mazingira ya kila siku	Kanuni za uandishi wa barua ya kirafiki na rasmi zimeelezewa, faida zake zimetajwa na maelezo ya namna ya kuzitumia katika mazingira ya kila siku yametolewa	Anaeleza kanuni za uandishi wa barua ya kirafiki au barua rasmi tu	Anaeleza kanuni za uandishi wa barua ya kirafiki na rasmi	Anaeleza kanuni za uandishi wa barua ya kirafiki na rasmi na kutaja faida za barua hizo	Anaeleza kanuni za uandishi wa barua za kirafiki na rasmi, anataja faida za barua hizo na kueleza namna ya kuzitumia katika mazingira yake ya kila siku	
		c) Kubaini muundo wa kadi za mialiko, kuandika na kueleza matumizi yake	Muundo wa kadi za mialiko umebainishwa, umeandikwa na matumizi ya kadi hizo yameelezwa kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	Anabainisha vipengele vichache vya muundo wa kadi za mialiko kwa kuandika	Anabainisha muundo wa kadi za mialiko kwa kuuandika	Anabainisha muundo wa kadi za mialiko, kuuandika na kuelezea matumizi yake	Anabainisha muundo wa kadi za mialiko, anauandika na anaeleza matumizi ya kadi hizo kwa kuzingatia miktadha mbalimbali	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	1.4 Kutumia msamiati katika kuandaa matini mbalimbali.	a) Kutunga hadithi fupi na kuelezea maana za maneno yote mapya na kuelezea jinsi yanavyotumika katika maisha ya kila siku	Hadithi fupi imetungwa na matumizi ya maneno mapya katika maisha ya kila siku yameelezwa	Anatunga hadithi fupi na kubaini maneno mapya	Anatunga hadithi fupi na kuelezea maana za baadhi ya maneno mapya	Anatunga hadithi fupi na kuelezea maana ya maneno yote mapya	Anatunga hadithi fupi na kuelezea maana za maneno yote mapya na kueleza jinsi yanavyotumika katika maisha yake ya kila siku	10
		b) Kuandika insha inayoeleweka kuhusu uharibifu wa mazingira kwa kuzingatia alama zote za uandishi	Insha yenye mtiririko mzuri wa mawazo kimantiki kuhusu uharibifu wa mazingira imeandikwa kwa kuzingatia alama zote za uandishi	Anaandika insha yenye mtiririko usio sahihi wa mawazo kimantiki kuhusu uharibifu wa mazingira na isiyo zingatia alama za uandishi	Anaandika insha yenye mtiririko mzuri kiasi wa mawazo yanayoeleweka kuhusu uharibifu wa mazingira kwa kuzingatia alama za uandishi	Anaandika insha yenye mtiririko mzuri wa mawazo yanayoeleweka kuhusu uharibifu wa mazingira kwa kuzingatia baadhi ya alama za uandishi	Anaandika insha yenye mtiririko mzuri wa mawazo kimatinki kuhusu uharibifu wa mazingira kwa kuzingatia alama zote za uandishi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
2.0 Kuonesha uelewa wa jambo alilosikiliza au kulisoma	2.1 Kusikiliza na kuonesha uelewa wa jambo alilosikiliza	a) Kusoma hotuba na kubaini maudhui yaliyojitokeza na kuyafafanua kwa usahihi	Hotuba imesomwa na maudhui yaliyojitokeza yamebainishwa na kufafanuliwa kwa usahihi	Anasoma hotuba	Anasoma hotuba na kubainisha baadhi ya maudhui yaliyojitokeza	Anasoma hotuba na kubainisha maudhui mengi yaliyojitokeza	Anasoma hotuba na kubainisha maudhui yote yaliyojitokeza na kuyafafanua kwa usahihi	15
		b) Kusikiliza hotuba na kubainisha mambo muhimu yanayotokana na hotuba na kuyahusianisha na maisha ya kila siku	Hotuba imesikilizwa na mambo yote muhimu yanayotokana na hotuba yamebainishwa na kuhusianishwa na mazingira ya kila siku	Anasikiliza hotuba na kubainisha kichwa cha hotuba	Anasikiliza hotuba na kubainisha baadhi ya mambo muhimu yaliyomo kwenye hotuba	Anasikiliza hotuba na kubainisha mambo yote muhimu yanayotokana na hotuba	Anasikiliza hotuba na kubainisha mambo yote muhimu yanayotokana na hotuba na kuyahusianisha na maisha yake ya kila siku	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
		c) Kufupisha habari/hadithi aliyoisoma kwa kutumia maneno yake na kubainisha mawazo yote ya msingi ya mwandishi na kuyaelezea kwa usahihi	Habari/hadithi aliyosoma imefupishwa kwa kutumia maneno yake na mawazo yote ya msingi ya mwandishi yamebainishwa na kuelezwa kwa usahihi	Anafupisha habari /hadithi aliyoisoma na kubainisha baadhi ya maneno yenye mawazo ya msingi	Anafupisha habari/hadithi aliyoisoma na kubainisha baadhi ya mawazo ya msingi ya mwandishi	Anafupisha habari/hadithi aliyoisoma na kubainisha mawazo yote ya msingi ya mwandishi kwa usahihi	Anafupisha habari/hadithi aliyoisoma kwa kutumia maneno yake na kubainisha mawazo yote ya msingi ya mwandishi na kuyaelezea kwa usahihi	
	2.2 Kusoma kwa ufasaha na kuonesha uelewa wa matini aliyoisoma	a) Kusoma matini teule kwa kuzingatia alama zote za uandishi na kuelezea umuhimu wa matini hizo	Matini teule zimesomwa kwa kuzingatia alama zote za uandishi na umuhimu wake umeelezwa kwa usahihi	Anasoma matini teule kwa kuzingatia alama moja au mbili za uandishi bila kuzingatia umuhimu wa matini	Anasoma matini teule kwa kuzingatia alama zote za uandishi	Anasoma matini teule kwa kuzingatia alama zote za uandishi na kuelezea umuhimu wa matini hizo	Anasoma matini teule kwa kuzingatia alama zote za uandishi na kuelezea umuhimu wa matini hizo kwa usahihi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	.	b) Kubaini maudhui yaliyomo katika hadithi na kuelezea tabia zote za kila mhusika na kuhusianisha na mazingira ya kila siku	Maudhui yaliyomo katika hadithi yamebainishwa na tabia zote za kila mhusika zimeelezewa na kuhusianishwa na mazingira ya kila siku kwa usahihi	Anabainisha baadhi ya maudhui yaliyomo katika hadithi	Anabaini maudhui yaliyomo katika hadithi na kuelezea baadhi ya tabia za wahusika	Anabaini maudhui yaliyomo katika hadithi na kuelezea tabia zote za wahusika kwa usahihi	Anabaini maudhui yaliyomo katika hadithi na kuelezea tabia zote za kila mhusika kwa kuzihusianisha na mazingira yake ya kila siku kwa usahihi	15
		c) Kueleza maana za maneno mapya katika matini mbalimbali, kuyatumia katika sentensi na kuhusianisha na mazingira ya kila siku	Maana za maneno mapya zimeelezwa na maneno yametumiwa katika sentensi na kuhusianishwa na mazingira ya kila siku kwa usahihi	Anaeleza maana za maneno mapya	Anaeleza maana za maneno mapya na kuyatumia katika sentensi chache	Anaeleza maana za maneno mapya na kuyatumia katika sentensi kwa usahihi	Anaeleza maana za maneno mapya, anayatumia katika sentensi na kuyahusianisha na mazingira yake ya kila siku kwa usahihi	

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
3.0 Kutumia msamiati katika miktadha mbalimbali	3.1 Kuzungumza kwa kuwasilisha hoja kulingana na miktadha mbalimbali	Kuwasilisha hoja na kuzielezea kwa kufuata mpangilio sahihi wa mawazo katika miktadha mbalimbali	Hoja zimewasilishwa na kuelezewa kwa usahihi kwa kufuata mpangilio sahihi wa mawazo katika miktadha mbalimbali	Anawasilisha hoja katika mpangilio usio sahihi	Anawasilisha hoja kwa kufuata mpangilio sahihi wa mawazo	Anawasilisha hoja na kuzielezea kwa kufuata mpangilio sahihi wa mawazo katika miktadha mbalimbali	Anawasilisha hoja na kuzielezea kwa usahihi kwa kufuata mpangilio sahihi wa mawazo katika miktadha mbalimbali	5
	3.2 Kutumia maandishi katika kuandaa matini mbalimbali	Kutumia maandishi kutunga hadithi zinazoakisi mazingira yake kwa kuzingatia kanuni zote za uandishi kwa usahihi	Hadithi zinazoakisi mazingira yake zimetungwa kwa kutumia maandishi kwa kuzingatia kanuni zote za uandishi kwa usahihi	Anatunga hadithi kwa kutumia maandishi bila kuzingatia kanuni za uandishi	Anatunga hadithi kwa kutumia maandishi kwa kuzingatia kanuni chache za uandishi	Anatunga hadithi kwa kutumia maandishi kwa kuzingatia kanuni zote za uandishi	Anatunga hadithi zinazoakisi mazingira yake kwa usahihi kwa kutumia maandishi kwa kuzingatia kanuni zote za uandishi	5

Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi	Shughuli za mwanafunzi	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa viwango vya utendaji wa mwanafunzi				Idadi ya vipindi
				Utendaji chini ya wastani	Utendaji wa wastani	Utendaji mzuri	Utendaji mzuri sana	
	3.3 Kusoma na kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali	a) Kusoma, kuchanganua na kueleza mawazo yote ya msingi katika matini teule za kisiasa, kiuchumi na kijamii	Matini teule zimesomwa na mawazo yote ya msingi katika matini teule za kisiasa, kiuchumi na kijamii yamechanganuliwa na kuelezwa kwa usahihi	Anasoma matini teule za kisiasa, kiuchumi na kijamii	Anasoma matini teule za kisiasa, kiuchumi na kijamii na kuchanganua baadhi ya mawazo ya msingi	Anasoma matini teule za kisiasa, kiuchumi na kijamii na kuchanganua mawazo yote ya msingi	Anasoma matini teule za kisiasa, kiuchumi na kijamii na kuchanganua mawazo yote ya msingi na kuyaeleza kwa usahihi	10
		b) Kusoma matini teule za kisiasa, kiuchumi na kijamii, kubaini maneno mapya na kuyatumia katika miktadha mbalimbali	Matini teule imesomwa na maneno mapya yamebainishwa na kutumiwa katika miktadha mbalimbali	Anasoma matini teule za kisiasa, kiuchumi na kijamii bila kubaini maneno mapya	Anasoma matini teule za kisiasa, kiuchumi na kijamii na kubaini baadhi ya maneno mapya	Anasoma matini teule za kisiasa, kiuchumi na kijamii na kubaini maneno yote mapya	Anasoma matini teule za kisiasa, kiuchumi na kijamii na kubaini maneno yote mapya na kuyatumia katika miktadha mbalimbali	